

Tilsynsrapport

Skolemiljø – skolens aktivitetsplikt for å sikre at elevene har et trygt og godt skolemiljø

Fredrikstad kommune – Gudeberg barne- og ungdomsskole

Sammendrag

Statsforvalteren gjennomfører tilsyn med Fredrikstad kommune. Temaet for tilsynet er skolens aktivitetsplikt for å sikre at eleven har et trygt og godt skolemiljø. Tilsynet er en del av felles nasjonalt tilsyn 2018-2021.

Hovedpunkter i tilsynet er:

- Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø
- Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever
- Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak

Det overordnede formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfylder kravene i regelverket.

Avdekkede lovbrudd

Kommunen må sørge for at skolen oppfylder plikten til å følge med og gripe inn, og sette inn tiltak for å sikre at elever har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven §§ 9 A-2, 9 A-3 og 9 A-4. Fredrikstad kommune må i den forbindelse se til at:

- Skolen følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og at de følger spesielt godt med på elever med særskilt sårbarhet
- Rektor sørger for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelser dersom det er mulig
- Rektor sikrer at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø
- Rektor sikrer at skolen undersøker saken når skolen har mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø
- Rektor sikrer at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt.

Kommunen må sørge for at skolen oppfylder plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever, jf. opplæringsloven §§ 9 A-3, 9 A-4 og 9 A-5. Fredrikstad kommune må i den forbindelse se til at:

- Rektor må sikre at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever, og at de varsler direkte til skoleeieren dersom mistanken gjelder en i skoleledelsen.
- Rektor sikrer at alle som jobber på skolen varsler rektor eller skoleeier straks

- Rektor alltid varsler skoleeieren straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever

Kommunen må sørge for at skolen oppfyller plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak for å sikre at elever har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven §§ 9 A-3, 9 A-4 og 9 A-9. Fredrikstad kommune må i den forbindelse se til at:

- Skolen alltid lager en skriftlig plan i tråd med kravene i § 9 A-4 sjette ledd, når den setter inn tiltak i saker
- Rektor sikrer at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, inkludert elevens syn på hvordan tiltakene har virket, og hvilke endringer eleven ønsker
- Rektor sørger for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen om hvordan tiltakene har virket og elevens syn

Status på rapporten og veien videre

Kommunen mottok en foreløpig tilsynsrapport den 17.12.2020 og har uttalt seg innen fristen vi satte til den 26.01.2021. På bakgrunn av kommunens uttalelse, har vi gjort noen endringer i rapporten. Vi fatter nå vedtak med pålegg om retting. Kommunen har rettefrist til **11.06.2021**.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag.....	2
1 Innledning.....	4
1.1 Tema for tilsynet.....	5
1.2 Om gjennomføringen av tilsynet	5
2 Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.....	6
2.1 Rettslig krav 1 Plikten til å følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø	6
2.2 Rettslig krav 2 Plikten til å gripe inn mot krenkelser dersom det er mulig	13
2.3 Rettslig krav 3 Plikten til å varsle rektor	17
2.4 Rettslig krav 4 Plikten til å undersøke alle saker	23
2.5 Rettslig krav 5 Plikten til å sette inn tiltak	28
3 Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever	31
3.1 Rettslig krav 6 Plikten til å straks varsle rektor og skoleeier	31
3.2 Rettslig krav 7 Plikten til å undersøke saken straks	36
4 Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak.....	39
4.1 Rettslig krav 8 Plikten til å utarbeide en skriftlig plan	40
4.2 Rettslig krav 9 Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltakene	42
5 Varsel om pålegg om retting.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
6 Kommunen kan gi tilbakemelding på rapporten	Feil! Bokmerke er ikke definert.
7 Dokumenter	Feil! Bokmerke er ikke definert.

Innledning

Statsforvalteren fører tilsyn med offentlige skoler, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om skolene oppfyller opplæringsloven med forskrifter.

Dersom Fredrikstad kommune og Gudeberg skole ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt, jf. opplæringsloven § 13-10 første ledd. Vi gir derfor eventuelle pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at skolen retter opp brudd på regelverket.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi

personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/.

Tema for tilsynet

Felles nasjonalt tilsyn på opplæringsområdet 2018-2021 omfatter følgende temaer: skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen, skolebasert vurdering, tidlig innsats, spesialundervisning, skolemiljø, grunnskoleopplæring for voksne og videregående opplæring for voksne.

Temaet for dette tilsynet er skolens aktivitetsplikt for å sikre at elevene har et trygt og godt skolemiljø. Under dette temaet kontrollerer vi:

1. Plikten til å følge med, gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, jf. oppl. § 9 A-4
2. Plikten til å varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever, jf. oppl. § 9 A-5
3. Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak, jf. oppl. § 9 A-4

Vi har ikke sett på hvordan kommunen oppfyller andre krav i regelverket.

Formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket knyttet til elevenes skolemiljø, og slik bidra til økt rettssikkerhet for elevene.

Om gjennomføringen av tilsynet

Statsforvalteren åpnet tilsyn med Fredrikstad kommune i brev av 20.08.2020. Kommunen ble pålagt å levere dokumentasjon til oss. Vi har fått dokumentasjon for å gjennomføre tilsynet.

I dette tilsynet har vi benyttet Utdanningsdirektoratets system for egenvurdering, RefLex, som informasjonsgrunnlag. RefLex er utfylt av lærere, SFO-ansatte og ledere i skolen.

Vi har mottatt dokumentasjon som underbygger svarene som skolen gir i RefLex.

Skolen har oppgitt at de hadde et bestemt antall skolemiljø saker i perioden juni 2019 til tidspunktet for utsending av tilsynsvarelet. Statsforvalteren har lest et tilfeldig utvalg av elevmapper av disse sakene.

Statsforvalterens vurderinger og konklusjoner i denne rapporten er basert på den skriftlige dokumentasjon fra skolen

Vi sendte foreløpig tilsynsrapport til kommunen den 17.12.2020. I den presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. Kommunen har kommentert innholdet i den foreløpige rapporten innen fristen den 26.01.2021. Vi har behandlet kommentarene under de aktuelle temaene.

Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø

Aktivitetsplikten er beskrevet i opplæringsloven § 9 A-4.

Rektor har ansvar for at skolen jobber kontinuerlig og systematisk for å fremme helsen, miljøet og tryggheten til elevene, slik at plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø blir oppfylt, jf. opplæringsloven § 9 A-3.

Rettslig krav 1

Plikten til å følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø (RefLex 1.2 – 1.8)

Alle som jobber på skolen, skal være oppmerksomme på forhold eller oppførsel som kan tyde på at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Dere skal følge spesielt godt med på sårbare elever. Dere må skaffe dere informasjon fra elevene om hvordan de opplever skolemiljøet. Det er elevenes egne subjektive opplevelse av skolemiljøet som er avgjørende. Dere skal dokumentere hvordan dere følger med. Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen vet at de skal følge med, og følge opp at det blir gjort.

Statsforvalterens undersøkelser

Gjenkjenner skolen tegn på at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?

Rektor svarer i RefLex at hun har gitt alle som jobber på skolen kompetanse slik at de kan gjenkjenne tegn på at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor utdyper at skolen har en felles gjennomgang av elevundersøkelsen. I tillegg gjøres en gjennomgang av lovverk knyttet til § 9 A hver høst og kontinuerlig gjennom skoleåret. Rektor skriver videre at alle trinn har jobbet med begrepet «nulltoleranse», og viktigheten av et aktivt tilsyn. Rektor skriver at skolen ikke har hatt en god nok rutine for gjennomgang av dette med lærere som kommer til etter fellesgjennomgangen.

De ansatte har svart både ja og nei på spørsmålet i RefLex. De fleste ansatte har vist til at de har fått opplæring i å gjenkjenne tegn på at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø gjennom utdanningen, og gjennom erfaring. Flere sier samtidig at det ikke har vært noen formell opplæring i dette på arbeidsplassen. Noen skriver også at de ønsker mer kompetanse på dette området.

Statsforvalteren har bedt skolen om å redegjøre nærmere for hvordan ikke-pedagogisk personale har blitt gitt opplæring i pliktene som gjelder alle som arbeider ved skolen etter opplæringsloven kapittel 9 A. Rektor har opplyst at skolens kontorpersonale deltar i felles gjennomgang av skolens rutiner hver høst. Rektor har opplyst at skolen ikke har noen fast vaktmester, og at vaktmesterordningen ligger på kommunalt nivå, som en ambulerende tjeneste. Skolen har til dels faste renholdere. Verken renholdere eller vaktmestere har fått egen gjennomgang på Gudeberg skole av hva aktivitetsplikten innebærer for dem.

Rektor og de fleste ansatte svarer i RefLex at alle som jobber på skolen, alltid følger med på om den enkelte elev har et trygt og godt skolemiljø. Rektor skriver at de ansatte følger rutine for inspeksjon. Det er videre definert samarbeidstid med pedagogiske medarbeidere og pedagoger én gang per uke, som sikrer at medarbeiderne får uttale seg blant annet om observasjoner gjort i friminutt. I perioden med digital hjemmeskole som følge av covid-19, gjennomførte skolen faste FORMS-undersøkelser, hvor skolen blant annet fikk tilbakemeldinger fra elevene på hvordan de opplevde det sosiale. Videre ble klassekontaktene kontaktet hver uke. Rektor skriver også at skolens ordensregler og trinnenenes klasseregler er et utgangspunkt for hva ansatte observerer og følger med på.

De ansatte svarer at de følger med på elevene så godt de kan. Det vises til at de ansatte følger med gjennom daglig kontakt med elevene, formelle og uformelle elevsamtaler, elevundersøkelser og gjennom observasjoner og inspeksjon. Flere ansatte gir uttrykk for at det ikke alltid er enkelt å følge med på samtlige elever til enhver tid, og at ikke alle opplevelser omkring en elevs skolemiljø er enkle å oppdage.

Statsforvalteren har mottatt *Rutine for inspeksjon/tilsyn ved Gudeberg skole*, som gjelder for inspeksjon i friminutt. Rutinen angir blant annet hva som er en god inspeksjon. Den viser blant annet til å bevege seg rundt på definert inspeksjonsområde og å være spesielt oppmerksomme på utsatte plasser i skolegården, å være godt synlig og bruke gul vest og å ha et godt overblikk og følge aktivt med. Inspeksjonsrutinen inneholder også et eget punkt for § 9 A-4, delplikten «å følge med», og angir at dette blant annet innebærer å legge merke til atferd og kroppsspråk, følge med på om noen er alene og ta en samtale med de, se og høre etter uønsket atferd.

Statsforvalteren har i forbindelse med tilsynet også mottatt skolens *inspeksjonsplan 2019-2020*, som viser oversikt over hvilke voksne fra de ulike trinnene som skal inspisere i friminuttene gjennom skoledagen. Det går også frem hvor de inspiserende voksne skal oppholde seg. Oversikten viser eksempelvis at det skal være 1-2 voksne ute fra hvert trinn i storefri, og at det er voksne ute i alle friminutt gjennom en skoleuke.

I skolens mal for *Referat trinnmøte* er «sos.ped/§9a» angitt som fast punkt som drøftes på trinnmøtene. Statsforvalteren har også mottatt utfylte referat fra noen trinnmøter, hvor punktet har blitt drøftet av de ansatte. Det fremgår blant annet at de ansatte har tatt opp observasjoner gjort av enkeltelever.

Rektor har også lagt ved eksempler på klasseregler, ordensreglement for Gudeberg skole, herunder kommunens forskrift, og plakat for sosial kompetanse, som dokumentasjon på spørsmålet i RefLex.

Følger skolen spesielt godt med på særskilt sårbare elever?

Rektor svarer i RefLex at hun har sørget for å gjøre alle som jobber på skolen, kjent med hvilke forhold rundt en elev som kan gjøre eleven særskilt sårbar. Rektor skriver at i starten av hvert skoleår gjøres det en gjennomgang av elevgruppen med voksenteamet tilhørende hvert enkelt trinn. I gjennomgangen vektlegges elever som er spesielt sårbare. Statsforvalteren har mottatt *Program planleggingsdager*, hvor det fremgår at det ble satt av egen tid for dette under planleggingsdagene 12.-14. august 2020. Rektor skriver videre at skolens ledelse deltar i

trinnmøter og informerer, og deltar i drøftinger kontinuerlig gjennom året. En ansatt som får informasjon om forhold rundt en elev, informerer resten av voksenteamet som bør kjenne til forholdene.

Rektor har også redegjort for at samarbeidstiden mellom lærere og pedagogiske medarbeidere hver uke også innebærer at pedagogiske medarbeidere får delta i drøfting og gjennomgang av elever som anses sårbare.

Statsforvalteren har i tillegg mottatt referat fra et møte. Referatet viser at møtet gjaldt informasjon om forhold rundt en elev som kan utgjøre sårbarhetsfaktorer.

De fleste ansatte svarer også ja på spørsmålet i RefLex. Noen ansatte viser til det samme som rektor; gjennomgang ved oppstart av skoleåret. Andre viser til overføringsmøter, og gjennom dialog og møter med foresatte. Noen ansatte opplever imidlertid at de selv må etterspørre informasjon om sårbare elever, og savner informasjon om dette fra ledelsen.

Enkelte ansatte beskriver at sosiale og faglige utfordringer, utfordrende hjemmeforhold og ulike diagnoser er forhold som det tilpasses kontinuerlig for. De øvrige ansatte beskriver ikke nærmere hvilke forhold rundt en elev som kan utgjøre særskilt sårbarhetsfaktorer.

Presentasjonen *Elevenes skolemiljø § 9A*, inneholder et lysbilde om å identifisere de sårbare elevene. Det fremgår her ulike måter å avdekke sårbarhet hos eller rundt elever.

Rektor og de fleste ansatte svarer i RefLex at alle som jobber på skolen, alltid følger spesielt godt med på om de særskilt sårbare elevene har et trygt og godt skolemiljø. Rektor skriver at trinnene drøfter elever som er spesielt sårbare ukentlig, og at de i tillegg har ekstra fokus på disse elevene i de ukentlige sos.ped møtene. Rektor viser til at det i denne forbindelse også kan gjennomføres en samtale med eleven.

Flere ansatte beskriver at de alltid følger opp de sårbare elevene ekstra godt. Det vises til blant annet drøfting på trinnmøter, tett foreldresamarbeid og observasjon og samtaler med elevene gjennom skoledagen. Noen beskriver også at de sårbare elevene følges såpass tett opp at det kan gå ut over tiden som brukes på andre elever. Enkelte ansatte har svart nei på spørsmålet i RefLex, og viser til at det ikke er mulig for de ansatte å få meg seg alt, for eksempel dersom de har kontortid.

I skolens mal for *Referat trinnmøte* er «sos.ped/§9a» og «spes.ped/tilpasninger» angitt som faste punkter som drøftes på trinnmøtene. Av de utfylte referatene vi har mottatt, fremgår det at det blant annet har blitt snakket om enkeltelever som bør følges ekstra med på, eller følges opp på andre måter.

Av skolens inspeksjonsrutine går det frem at en god inspeksjon blant annet innebærer å ha et spesielt blikk på elever med spesielle behov.

Innhenter skolen informasjon fra elevene om hvordan de generelt opplever skolemiljøet?

På spørsmål om skolen innhenter informasjon om hvordan elevene generelt opplever skolemiljøet, svarer rektor og de ansatte ja i RefLex.

Rektor og flere ansatte viser til at det gjøres i forbindelse med elev- og utviklingssamtalene to ganger i året. Videre skriver rektor at Elevundersøkelsen gjennomføres hvert år, og at hele personalet, elevrådet og skolens samarbeidsorganer deltar i gjennomgang av resultatene. Videre beskriver rektor elevrådet som sentralt i innhenting av informasjon på det enkelte trinn, da skolemiljø er et jevnlig tema på elevrådets sakliste.

Rektor skriver også at i perioden 12. mars – juni 2020, hvor elevene hadde digital hjemmeskole, ble det sendt ut en ukentlig FORMS-undersøkelse til elevene på 5.-10.trinn, hvor elevene blant annet besvarte spørsmål om trivsel. Rektor skriver at skolen ønsker å videreføre denne måten å innhente informasjon fra elevene på, og at det vil gjennomføres månedlig. Statsforvalteren har mottatt spørsmålene elevene har svart på i FORMS-undersøkelsen. Undersøkelsen inneholder først og fremst faglige og tekniske spørsmål om hvordan den digitale hjemmeskolen har fungert, men elevene har også blitt bedt om å svare på hva som har vært det beste med uken, og om det er noe som ikke har vært bra.

Rektor og flere av de ansatte skriver også at i tillegg til de formelle måtene å innhente informasjon om elevenes skolemiljø på, gjennomføres en rekke uformelle elevsamtaler med elevene hvert år.

Malene for utviklingssamtale 1.-4. trinn og 5.-10. trinn inneholder de samme spørsmålene om trivsel. Elevene blir spurt om hvordan de trives på skolen, om de har det fint med de andre elevene og voksne, på skoleveien i friminuttene, og om de opplever å bli plaget eller mobbet.

Statsforvalteren har også mottatt to referater fra møter i elevrådet skoleåret 2019/2020 og 2020/2021. Av referatene fremgår det at elevrådsrepresentantene har drøftet ulike tema som blant annet handler om trivsel på skolen. Trinnene har også anledning til å ta opp egne saker.

Statsforvalteren ser også i enkelte elevsaker at det vises til gjennomføring av Spekterundersøkelse på trinnet.

Tar skolen utgangspunkt i elevenes subjektive opplevelse av skolemiljøet?

Rektor og de ansatte svarer i RefLex at de tar utgangspunkt i elevenes subjektive opplevelse av situasjonen når de vurderer om en elev har et trygt og godt skolemiljø. Rektor utdyper at hun lytter til hva elevene beskriver og tar utgangspunkt i elevens opplevelse i videre undersøkelse og opprettelse av aktivitetsplan.

De ansatte skriver i RefLex at de alltid hører på eleven og dens opplevelse i en skolemiljøsak. Det er elevens opplevelse som avgjør om skolemiljøet er trygt og godt.

I dokumentet *Elevenes skolemiljø, §9a – rutiner og prosedyrer* som beskriver Gudeberg skoles rutiner omkring aktivitetsplikten, vises det innledningsvis til retten til et godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring, jf. oppl. § 9 A-2. Videre fremgår det blant annet under delplikten «å sette inn tiltak» at det settes inn tiltak for alle elever som opplever å ikke ha et godt skolemiljø. Det står også at tiltak for å trygge eleven avsluttes når eleven opplever å ha et trygt og godt skolemiljø.

I forbindelse med et annet spørsmål i RefLex har rektor opplyst at personalet får gjennomgang av § 9A hver høst. I presentasjonen *Elevenes skolemiljø § 9A*, er det vist til § 9 A-2 om retten til et trygt og godt skolemiljø. Det går videre frem av presentasjonen at det er elevens egne, subjektive opplevelse som avgjør om skolemiljøet er trygt og godt. Det går også frem at dette er noe mer enn fravær fra krenkelser.

Dokumenterer skolen hvordan den følger med på elevenes skolemiljø?

Rektor og de ansatte svarer i RefLex at de dokumenterer hva som blir gjort for å følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø. Rektor utdyper at skolen dokumenterer plikten til å følge med gjennom to formelle elev- og utviklingssamtaler, inspeksjonsplan, trinnmøtereferat, referat fra tverrfaglig team, notater fra samtaler med elever, ansatte og foresatte, notat fra sos.ped, aktivitetsplaner og gjennom logg på enkeltelever.

De ansatte viser til en eller flere av de samme metodene som rektor har vist til, og mange viser til elev- og utviklingssamtalene.

Som dokumentasjon på følge med-plikten, har Statsforvalteren også mottatt eksempler på referater fra ukentlige trinnmøter for de ansatte. Det fremgår av referatene hvilke elever eller situasjoner som har blitt drøftet eller informert om på møtene.

Statsforvalteren har også mottatt logg på enkeltelever i forbindelse med elevsakene i tilsynet.

Statsforvalterens vurderinger

Statsforvalteren vurderer at svarene i RefLex og skolens dokumentasjon viser at skolens lærere er kjent med hvilke elever som har særskilte sårbarhetsfaktorer knyttet til seg, og at de alltid følger med på om disse elevene har et trygt og godt skolemiljø. Statsforvalteren ser at trinnmøtene brukes til å drøfte både enkeltelever og situasjoner som involverer flere elever, og at dette også omfatter sårbare elever. Statsforvalteren har bedt skolen om å redegjøre særskilt for hvordan SFO-ansatte har kjennskap til de sårbare elevene. Basert på skolens svar er Statsforvalterens oppfatning at pedagogiske medarbeidere, som SFO-ansatte, får informasjon om de sårbare elevene gjennom ukentlig samarbeidstid med skolens lærere.

Statsforvalteren vurderer at skolen innhenter informasjon fra elevene om hvordan de generelt opplever skolemiljøet gjennom elev- og utviklingssamtaler, gjennomføring av Elevundersøkelsen, elevrådet og digitale FORMS-undersøkelser. Statsforvalteren mener det er positivt at skolen systematisk har innhentet informasjon fra elevene også under den digitale hjemmeskolen våren 2020, og at skolen ønsker å fortsette med denne metoden for å innhente informasjon fra elevene.

Statsforvalteren vurderer at svarene i RefLex og skolens dokumentasjon viser at de ansatte har kunnskap om at det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om eleven har et trygt og godt skolemiljø.

Statsforvalteren vurderer at skolen har gode rutiner for å følge med på elevene i det daglige, blant annet gjennom sine inspeksjonsrutiner, og at observasjoner og hendelser følges opp ved drøftelser på trinnmøtene. Statsforvalteren vurderer at de øvrige dokumentene rektor viser til for

å følge med på elevene, som klasseregler, ordensreglement og plakat for sosial kompetanse, ikke er relevante for vurderingen av hvordan skolen følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø.

Når det gjelder hvordan skolen dokumenterer hvordan den følger med, har rektor og de ansatte vist til flere rutiner for å dokumentere, som referat fra elev- og utviklingssamtalene og FORMS-undersøkelser. kravet til å dokumentere plikten til å følge med, handler imidlertid ikke bare om å dokumentere de planlagte og jevnlig metodene for å innhente informasjon fra elevene på. Informasjonen som ansatte får i skolehverdagen gjennom eksempelvis inspeksjon og uformelle samtaler med elever, må også dokumenteres. Det er Statsforvalterens oppfatning at føring av logg først og fremst gjelder elever som har en aktivitetsplan.

Skolen dokumenterer også gjennom referater fra trinnmøter. Basert på de innsendte referatene, ser Statsforvalteren at trinnmøtene er en egnet arena for å utveksle informasjon om både enkeltelever og grupper, eller hele klasser. Vi mottok kun to slike referater i forbindelse med tilsynet, og kan ikke vite sikkert om referatene er representative for skolens dokumentasjon av trinnmøtene. Vi vurderer likevel at denne måten å dokumentere på er egnet, og forutsetter at skolens praksis samsvarer med de eksemplene vi har fått oversendt. Statsforvalteren anbefaler likevel at skolen tydeliggjør malen for referat fra trinnmøter, slik at det kommer bedre frem hva som skal drøftes og dokumenteres. Samlet sett vurderer Statsforvalteren at skolen har sannsynliggjort at den dokumenterer hvordan den følger med.

Statsforvalteren ser av svarene i RefLex at ikke alle ansatte opplever å ha fått opplæring i det å gjenkjenne tegn på at en elev ikke har det trygt og godt på skolen. Det er Statsforvalterens oppfatning at skolen har en gjennomgang av lovverket knyttet til skolens aktivitetsplikt for de ansatte hvert år, ved skolestart. Rektor erkjenner i RefLex at skolen ikke har en god nok rutine for å sikre at samtlige ansatte har tilstrekkelig kompetanse for å gjenkjenne tegn på at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Statsforvalteren forstår rektor slik at dette handler om at lærere som har kommet til i løpet av skoleåret, ikke har fått gjennomgangen som de øvrige ansatte fikk ved skolestart. Statsforvalteren mener at rektor må sikre at også nytilsatte eller andre som har gått glipp av den felles gjennomgangen, må bli gitt opplæring i å gjenkjenne tegn på utrygghet hos elever. Statsforvalteren ser at også flere ansatte opplever å ikke ha fått tilstrekkelig opplæring på skolen, og noen savner mer kompetanseheving på dette området.

Forarbeidene presiserer at alle som arbeider ved skolen skal være omfattet av aktivitetsplikten. I tillegg til lærere og pedagogisk personale, skal plikten også gjelde for andre personer som regelmessig oppholder seg på skolen for å yte en tjeneste eller service til elevene eller skolen. Forarbeidene nevner blant annet renholdsmedarbeidere, vaktmestertjenester og kantinetjenester som eksempler på personer som vil omfattes, uavhengig av om ansettelsesforholdet ligger hos skolen eller hos en ekstern tjenesteleverandør. Rektor har bekreftet at verken vaktmestere eller renholdspersonell har fått innføring i aktivitetsplikten hos skolen. Etersom skolen har til dels fast renholdspersonale, er det Statsforvalterens vurdering at skolen skulle ha sikret at disse har fått kompetanse om aktivitetsplikten. Sammenholdt med at heller ikke alle lærere har fått tilstrekkelig opplæring, vurderer Statsforvalteren at rektor ikke har gitt alle som jobber på skolen, tilstrekkelig kompetanse slik at de kan gjenkjenne tegn på at en

elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

Kommunens tilbakemelding på foreløpig rapport – Statsforvalterens funn og vurderinger

Fredrikstad kommune og Gudeberg skole har i etterkant av foreløpig rapport gitt tilbakemeldinger på Statsforvaltningens vurderinger, samt revidert eller utarbeidet nye rutiner og dokumenter.

Når det gjelder det at alle ansatte skal gis tilstrekkelig kompetanse i å gjenkjenne tegn på at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, viser kommunen til at skolens ledelse har gjennomgang av rutiner med alle nyansatte/vikarer før oppstart av arbeid ved skolen. Det er videre vist til det vedlagte dokumentet *Hovedområder for medarbeidersamtale vår 2021*, og at det her er tatt inn eget punkt om 9 A for å sikre at hver enkelt er trygge på rutinen og de ulike delpliktene i § 9 A-4. Det vises videre til *Årshjul for samarbeidsmøter mellom skolens ledelse og renholdspersonalet*, som viser at det er satt opp seks møter mellom skolen og renholdspersonalet våren 2021. Av disse er fire av møtene satt opp til å omhandle deler av aktivitetsplikten. Det er gjennomført ett møte på tidspunktet for tilbakemeldingen på foreløpig rapport og av vedlagt notat fra møtet fremgår det at renholdspersonalet mottok kortfattet informasjon om deres rolle i aktivitetsplikten.

Videre gir kommunen tilbakemelding på at flere ansatte som svarte i RefLex forstod spørsmålet (RefLex spørsmål 1.3) som at det omhandlet kurs med eksterne aktører, og at de derfor svarte nei. Kommunen skriver at dette har blitt drøftet i etterkant av foreløpig rapport, og at de ansatte er enig i at plikten til å følge med og gripe inn har blitt gjennomgått ved flere anledninger på skolen. Kommunen opplyser også at Gudeberg skole har planlagt en økt i felles utviklingstid 09.02.2021 for å gi ytterligere kompetanse på området. Plan for arbeidet 09.02. er vedlagt oversendelsen.

Kommunen har videre lagt ved dokumentasjon på at skolen har brukt tid på å drøfte internt hva en god inspeksjon innebærer, i forbindelse med utarbeidelse av inspeksjonsrutiner.

Statsforvalteren har i foreløpig rapport vurdert at skolen ikke har en god nok rutine for å sørge for at samtlige ansatte blir gitt kompetanse i aktivitetsplikten. Dette gjelder hovedsakelig ansatte som har kommet til i løpet av skoleåret, samt skolens renholdspersonale. Vurderingen bygget delvis på rektors svar i RefLex om at skolen ikke har hatt en god nok rutine for å ha gjennomganger med nytilsatte og andre ansatte som ikke deltok i den felles gjennomgangen av regelverket ved skolestart. Kommunen har i tilbakemeldingen opplyst at en slik gjennomgang likevel gis. Statsforvalteren mener denne opplysningen ikke er tilstrekkelig til å sannsynliggjøre en slik praksis, da det i tilbakemeldingen ikke står noe om når, hvordan, eller hvem som gir gjennomgangen for nytilsatte, og det heller ikke er vedlagt dokumentasjon som underbygger opplysningene.

Når det gjelder å sikre at renholdsarbeidere har kompetanse om aktivitetsplikten, vurderer Statsforvalteren det som positivt at skolen har satt i gang en prosess for å gjennomføre dette våren 2021. På tidspunktet for tilsynsrapporten er dette arbeidet ikke ferdigstilt, og Statsforvalteren opprettholder dermed sine konklusjoner på dette punktet.

Statsforvalterens konklusjon

Skolen følger ikke med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og følger ikke spesielt godt med på elever med en særskilt sårbarhet.

- De ansatte har ikke blitt gitt tilstrekkelig kompetanse i å gjenkjenne tegn på at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

Skolens ansatte har tilstrekkelig kunnskap om at det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om eleven har et trygt og godt skolemiljø

Rettslig krav 2

Plikten til å gripe inn mot krenkelser dersom det er mulig (RefLex 1.9 – 1.11)

Plikten til å gripe inn handler om umiddelbart å stanse negativ oppførsel, for eksempel ved å bryte opp en slåsskamp eller stanse en utfrysningssituasjon. Alle som jobber på skolen, skal ha nulltoleranse mot krenkelser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Dere skal dokumentere hvordan dere griper inn. Rektor skal sørge for at alle som jobber på skolen griper inn mot krenkelser.

Statsforvalterens undersøkelser

Har alle som jobber på skolen fått kompetanse i å gripe inn mot krenkelser?

Rektor svarer i RefLex at alle som jobber på skolen er kjent med hvordan de skal gripe inn mot krenkelser. Rektor utdyper at skolens ledelse gjentatte ganger har hatt gjennomgang av hva det vil si å gripe inn mot krenkelser, og at trinnene har hatt drøftingsoppgaver knyttet til dette temaet. Trinnene har også drøftet hva det vil si å ha nulltoleranse mot mobbing og krenkelser. Rektor viser også til gjennomgangen av regelverket knyttet til § 9 A hver høst.

De fleste ansatte svarer ja på spørsmålet i RefLex, men begrunner svarene sine ulikt. Noen ansatte viser til at de er kjent med §9A, og begrunner ikke svaret sitt ut over det. Noen viser til at skolen har nulltoleranse mot negativ oppførsel og krenkelser. Andre skriver at de har fått veiledning i saker de har vært innblandet i, og at de drøfter saker med ledelsen når de dukker opp. Noen ansatte skriver også at de er bevisste på å snakke med de involverte så fort de har sjansen, og at de involverer ledelsen raskt der det er nødvendig. Andre svarer at de følger skolens rutiner for 9A, og utarbeider aktivitetsplaner.

Noen ansatte svarer også nei på spørsmålet i RefLex, og viser til at de er kjent med at de har en plikt til å gripe inn i krenkelser, men at de opplever at skolen ikke har noen rutine for hvordan de ansatte for eksempel skal håndtere en voldelig episode i et friminutt.

Av dokumentet *Elevenes skolemiljø, §9a – rutiner og prosedyrer* fremgår det om delplikten «å gripe inn» at alle ansatte plikter å gripe inn i situasjoner som oppleves som krenkende. Det står også at alle voksenteam ved skolen drøfter innholdet i begrepet «nulltoleranse» for mobbing og krenkelser, og hva det vil si for skolens praksis. Det fremgår ikke av dokumentet hva som kan regnes som krenkelser som de ansatte plikter å gripe inn mot, eller informasjon om hvordan de ansatte skal gripe inn.

Statsforvalteren har mottatt kommunens felles mal for aktivitetsplan, som Gudeberg skole bruker. Malen varierer noe i de elevsakene skolen har oversendt Statsforvalteren. Felles for

malene er at de inneholder egne felt for skolen å fylle inn hva som har blitt gjort for å oppfylle de ulike delene av aktivitetsplikten. I flere av aktivitetsplanene er det i dette feltet fylt ut hvordan den ansatte fikk mistanke om at eleven ikke hadde det trygt og godt, eksempel gjennom samtale med eleven, melding fra foresatte, eller gjennom andre elever. I èn sak er det også vist til at lærer varslet ledelsen. I andre saker er det vist til at de ansatte har en plikt til å gripe inn generelt, i tråd med aktivitetsplikten.

Presentasjonen om *Elevenes skolemiljø* inneholder lysbilder både om nulltoleranse mot mobbing og krenkelser og plikten til å gripe inn. Om nulltoleranse mot krenkelser blir det blant annet trukket frem at det er viktig at man har felles kunnskap om hva mobbing, vold, diskriminering og trakassering er, og at det innarbeides i skolens kultur i form av felles holdninger og verdier. Om plikten til å gripe inn fremgår det blant annet at det handler om å stanse krenkelser som den ansatte selv er vitne til, og som forstått pågår. Det er også oppgitt eksempler på hva det vil si å gripe inn, og det er vist til bruk av nødrett/nødverge.

Griper alle som jobber ved skolen, alltid inn mot krenkelser?

På spørsmål i RefLex om alle som jobber på skolen, alltid griper inn mot krenkelser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, svarer rektor nei. Rektor utdyper at hun er usikker, og viser til at det er vanskelig å si sikkert om alle som jobber på skolen alltid griper inn ved eksempelvis kommentarer og blikk. Rektor trekker frem en situasjon på et trinn forrige skoleår, hvor elevene hadde sjargong med å kalle hverandre ting. Hun skriver at lærerne opplevde det vanskelig å få tak på dette, men at de har jobbet med tematikken i etterkant på klasse-/trinnivå.

De ansatte svarer ja på spørsmålet i RefLex. Det er enighet blant de ansatte om at de har en plikt til å gripe inn mot krenkelser så sant det er mulig, og at det skal praktiseres nulltoleranse mot krenkelser og uønsket atferd.

Dokumenteres det når ansatte ved skolen griper inn mot krenkelser?

Rektor svarer i RefLex at skolen dokumenterer situasjoner der en som jobber på skolen, griper inn mot krenkelser, og utdyper med at episoder som blir rapportert til skolens ledelse dokumenteres.

Flere ansatte svarer ja på spørsmålet i RefLex, men har ulike begrunnelser; noen viser til at det skrives notat der noen som jobber på skolen griper inn, andre skriver at inngripen dokumenteres så lenge det blir en 9A-sak, gjennom aktivitetsplan, eller at det blir skrevet i referat fra trinnmøtene.

Flere svarer også nei i RefLex. Det vises til at de ansatte ikke dokumenterer alt de gjør, men at det referatføres hendelser som blir drøftet på trinnmøtene. Videre er det enkelte ansatte som opplever at skolen ikke har noen rutine på hvordan enkelthendelser skal dokumenteres.

Skolens mal for aktivitetsplan inneholder som nevnt et eget felt for den ansatte å fylle ut hvordan

plikten til å gripe inn er oppfylt i den aktuelle skolemiljøsakene. Det varierer i elevsakene hvordan feltet er utfylt, som nærmere beskrevet overfor.

Statsforvalteren har i tillegg mottatt to notater fra konkrete hendelser som eksempler på hvordan skolen dokumenterer at den griper inn.

Statsforvalterens vurderinger

For at de som jobber på skolen skal kunne oppfylle plikten til å gripe inn mot krenkelser, må de ha tilstrekkelig kompetanse i det å gripe inn, og i hva som ligger i begrepet nulltoleranse mot vold og krenkelser.

Statsforvalteren understreker at det å gripe inn skjer umiddelbart og er rettet mot å stoppe en situasjon den ansatte er vitne til, en situasjon som pågår, og som er forholdsvis akutt. Eksempler på inngripen kan være å bryte opp en slåsskamp, stanse en utfrysningssituasjon eller stanse og irettesette elever som krenker andre verbalt. Basert på svarene i RefLex og elevsakene er det sannsynlig at de ansatte blander begrepene «gripe inn» og «følge opp». I RefLex har flere ansatte beskrevet hva de vil gjøre typisk etter at de har fått mistanke om at en elev ikke har det trygt og godt, og viser til samtaler og drøftelser med ledelsen. I flere av aktivitetsplanene er det under punktet om plikten til å gripe inn vist til hvordan den ansatte fikk mistanke at eleven ikke hadde det trygt og godt, for eksempel gjennom melding fra foresatte eller samtale med eleven. Statsforvalterens vurdering er derfor at flere av de ansatte som har svart i RefLex ikke har tilstrekkelig kunnskap om hva plikten til å gripe inn omfatter.

Statsforvalteren vurderer at lysbildepresentasjonen vi har mottatt om elevenes skolemiljø inneholder riktig og god informasjon om plikten til å gripe inn. Ut ifra øvrig dokumentasjon, herunder svar i RefLex, elevsakene og prosedyredokumentet, kan vi likevel ikke se at denne forståelsen av å gripe inn samsvarer med skolens praksis eller de ansattes forståelse av delplikten.

Statsforvalteren vurderer at svarene i RefLex og den innsendte dokumentasjonen viser at de ansatte ikke har fått tilstrekkelig opplæring i å gripe inn, og at skolen ikke har sannsynliggjort en felles forståelse for hvordan nulltoleranse mot vold og krenkelser gjennomføres i praksis.

Statsforvalteren vurderer basert på de ansattes svar i RefLex at de ansatte alltid griper inn i det de opplever som krenkelser, og som de observerer. Det finnes heller ikke spor i elevsakene av at de ansatte *ikke* griper inn mot krenkelser. Statsforvalteren ser at rektors oppfatning er at ved kommentarer og blikk er det ikke sikkert at alle ansatte griper inn. I tillegg viser rektor til en situasjon forrige skoleår hvor det pågikk negativ sjargong og ordbruk blant elever på et av trinnene på skolen, som de ansatte opplevde det vanskelig å håndtere. Statsforvalteren vurderer at rektors svar kan tolkes på flere måter, og er usikre på hva hun har ment. Det at ansatte ikke griper inn mot blikk eller kommentarer, kan handle om at de ansatte ikke får med seg alt som skjer, eller at de ikke oppfatter blikk og småkommentarer som krenkelser fordi de ikke har en felles forståelse av begrepet, som vurdert overfor.

Statsforvalteren vil også trekke frem som positivt at rektor opplyser at det har blitt brukt mye tid på klasse- og trinnivå med å jobbe med respekt og toleranse, og hva som er greit å si og ikke. Dette er viktig for videre forebyggende arbeid mot krenkelsers på skolen, og for å sikre at de ansatte har en felles forståelse for hvordan nulltoleranse mot vold og krenkelsers gjennomføres i praksis.

Rektor opplever at skolen dokumenterer hvordan det gripes inn i saker som rapporteres til skolens ledelse, uten å redegjøre nærmere for hvilke saker dette gjelder. De ansatte er lite samstemte i sine svar i RefLex, og de som opplever at de dokumenterer hvordan de griper inn, viser til flere ulike måter å gjøre dette på. Av de hendelsesnotatene Statsforvalteren har fått oversendt som eksempler på dokumentasjon av plikten til å gripe inn, vurderer vi at det i det ene notatet ikke kommer frem hvordan ansatte ved skolen grep inn mot krenkelsers, men heller hvordan de ansatte fulgte opp situasjonen i etterkant med de ulike involverte. Det samme gjelder i stor grad også for opplysningene som kommer frem av aktivitetsplanene i elevsakene. Statsforvalteren vurderer som nevnt at dette skyldes at de ansatte ikke har fått tilstrekkelig kunnskap om hva plikten til å gripe inn innebærer. Basert på dette er det Statsforvalterens oppfatning at skolen mangler en felles rutine for hva som skal dokumenteres i forbindelse med en hendelse hvor en ansatt griper inn, og hvordan dokumenteringen skal foregå.

Kommunens tilbakemelding på foreløpig rapport – Statsforvalterens funn og vurderinger

Kommunen og skolen skriver i tilbakemeldingen at lærerteamene under gjennomgang av foreløpig rapport ga uttrykk for at de har kompetanse i det å gripe inn, men at de ikke har hatt et formelt kurs i delplikten. Statsforvalteren tolker det slik at kommunen mener svarene i RefLex er misvisende, da de ansatte har misforstått spørsmålet (RefLex spørsmål 1.9). Videre pekes det på at målet med felles utviklingstid 09.02.21 blant annet er å konkretisere ulike måter å gripe inn på, avhengig av situasjonene som oppstår.

Kommunen har videre sendt inn skolens forarbeid til utarbeidelse av inspeksjonsrutiner for Gudeberg skole, hvor de ansatte blant annet har gitt innspill på hva det vil si å gripe inn. Dokumentet er ikke datert, men Statsforvalteren forstår det slik at dette arbeidet ble gjort i forkant av utarbeidelsen av foreløpig rapport. Statsforvalteren vurderer at arbeidet viser at mange ansatte ved Gudeberg skole har en god forståelse av hva det vil si å gripe inn. På denne bakgrunn mener Statsforvalteren at skolen nå har sannsynliggjort at de ansatte har fått tilstrekkelig kompetanse i plikten til å gripe inn.

Når det gjelder skolens rutine for dokumentering av plikten til å gripe inn, har kommunen vedlagt dokumentet *Elevenes skolemiljø, varslingsrutine Gudeberg skole*. Etter Statsforvalterens vurdering går det ikke direkte frem av rutinen hvorvidt, og eventuelt hvordan, den ansatte skal dokumentere hvordan han eller hun har grepet inn i en hendelse. Statsforvalteren ser at rutiner for å dokumentere plikten til å gripe inn er satt opp som tema for felles utviklingstid på skolen den 16.02.2021. På tidspunktet for skolens tilbakemelding til Statsforvalteren, var ikke dette gjennomført. På denne bakgrunn endrer ikke Statsforvalteren konklusjonen knyttet til dokumentering av plikten til å gripe inn.

På bakgrunn av kommunens tilbakemelding og dokumentasjon endrer Statsforvalteren konklusjonen. Lovbruddet gjelder at skolen mangler en felles rutine for dokumentering av plikten

til å gripe inn.

Statsforvalterens konklusjon

Rektor sørger ikke for at alle som jobber på skolen, alltid griper inn mot krenkelser dersom det er mulig.

- Skolen mangler en felles rutine for dokumentering av plikten til å gripe inn.

Rettslig krav 3

Plikten til å varsle rektor (RefLex 1.12 – 1.18)

Plikten til å varsle rektor gjelder all mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Tilsvarende gjelder tilfeller der en elev sier ifra om at han eller hun ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt.

Å ha en mistanke vil si å ha en følelse av eller antagelse om at eleven ikke har det trygt og godt på skolen. Saken bestemmer hvor raskt rektor må få varsel.

Rektor skal varsle skoleeieren om alvorlige tilfeller. Dette kan gjelde saker der krenkelsene er særlig voldelige eller integritetskretnende, eller der skolen over noe tid ikke har klart å løse en sak. Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen vet at de skal varsle, og følge opp at det blir gjort.

Dere skal dokumentere det dere gjør for å varsle.

Statsforvalterens undersøkelser

Varsler alle som jobber på skolen alltid rektor?

Rektor svarer i RefLex at ikke alle som jobber på skolen, varsler henne dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor utdyper at hun har blitt varslet i flere av sakene skolen har opprettet aktivitetsplan på, men at terskelen for å varsle med en gang fortsatt er for høy, og at enkelte team drøfter saker på felles trinnmøter før skolens ledelse varsles. Videre skriver rektor at alle trinn varsler og informerer ukentlig gjennom referat fra trinnmøter. Rektor skriver også at det oppleves som at det ikke har vært en kultur for å involvere rektor i elevsaker på skolen.

Statsforvalteren har bedt skolen om å redegjøre nærmere for fremgangsmåten de ansatte skal bruke ved varsling. Rektor opplyser at det er hun som i første omgang skal varsles, og at undervisningsinspektør varsles dersom rektor ikke er til stede. I noen tilfeller lager rektor eller undervisningsinspektør et notat på innholdet i varslingen, mens lærer kan også lage et notat i forkant av samtalen med rektor eller undervisningsinspektør.

De ansatte svarer ja på spørsmålet i RefLex, og de fleste bekrefter at de alltid varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elevs skolemiljø ikke er trygt og godt. Noen svarer at de varsler «ledelsen», og at det kan variere om dette er inspektør eller rektor, uten at de begrunner hvem som varsles i hvilke tilfeller. Noen ansatte svarer at de varsler rektor gjennom referater fra trinnmøter, men de fleste redegjør ikke nærmere for fremgangsmåten ved varsling.

I dokumentet *Elevenes skolemiljø, §9a – rutiner og prosedyrer*, under punkt 5. *delplikten – å varsle* står det at ved mistanke om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolens ledelse informeres og varsles snarest. Det står videre at med varsel regnes når elev, medelever, foresatte eller ansatte sier ifra om at en elev ikke opplever, eller ser ut til å ikke ha et godt skolemiljø. Alle ansatte lager et notat fra samtalen, og informerer skolens ledelse.

Presentasjonen *Elevenes skolemiljø § 9A* inneholder et lysbilde med informasjon om plikten til å varsle. Det går frem at alle som arbeider på skolen skal varsle rektor hvis de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Det står videre at varsler om krenkelser kan komme fra ansatte ved skolen, medelever, foresatte, eleven selv eller andre instanser.

Får eleven beskjed om at rektor blir varslet?

På spørsmål om eleven alltid får beskjed om at rektor vil bli varslet om saken, med mindre dette hindrer at varsling kan skje raskt nok, svarer rektor «nei» i RefLex, og utdyper dette med at eleven har fått beskjed om at rektor vil bli varslet i de sakene der det har blitt opprettet aktivitetsplan. Rektor skriver at i undersøkelsesfasen/den første samtalen med eleven har ikke hun alltid blitt varslet, og eleven har heller ikke alltid fått beskjed om at rektor vil bli informert.

Et flertall av de ansatte har svart «ja» på spørsmålet i RefLex. De ansatte begrunner svaret ulikt; noen svarer at eleven får beskjed i alvorlige tilfeller, noen svarer at ved kun mistanker vil ikke eleven få beskjed om at rektor blir varslet med mindre det er et ønske fra eleven selv, noen svarer også at eleven stort sett får beskjed om dette. Andre bekrefter at eleven alltid blir informert om at rektor vil bli varslet. Enkelte ansatte har også svart «nei» i RefLex, og noen har begrunnet med at det avhenger av elevens alder, situasjonen og om det vurderes forsvarlig.

I elevdokumentasjonen Statsforvalteren har fått oversendt i forbindelse med tilsynet, kommer det eksplisitt frem i én av sakene at eleven har blitt informert om at rektor og/eller inspektør vil bli koblet inn.

Det fremgår ikke av skolens skriftlige rutiner hvorvidt eleven skal informeres om at rektor kommer til å bli varslet.

Blir rektor varslet straks og raskt nok?

Rektor svarer i RefLex at hun har avklart hvilke saker de som jobber på skolen skal varsle om straks, og hvor raskt de skal varsle om andre saker. Rektor skriver at i saker hvor det kan være snakk om liv og helse, så vet alle ansatte at skolens ledelse skal varsles raskt. I andre saker er ansatte informert om at ledelsen skal varsles samme dag, men at de ansatte gjerne kan undersøke saken først.

Et flertall av de ansatte har svart «nei» i RefLex. De fleste begrunner svarene sine med at de vet at de skal varsle ledelsen eller rektor raskt, men at de er usikre på grensegangen mellom hva som er «straks-saker» og ikke, og om det er lagt føringer for hvor raskt de skal varsle om ulike situasjoner.

Flere av de ansatte svarer også at de vet at de skal varsle rektor raskt om 9A-saker, men at de ikke vet hvor raskt de skal varsle om andre saker.

Av skolens/kommunens mal for aktivitetsplan (*Aktivitetsplan og dokumentasjon ved forhold meldt etter § 9A*), under punktet *Hva har skolen gjort for å varsle i denne saken*, fremgår det at «Hvor raskt en sak skal varsles til rektor, må vurderes fra sak til sak. Alvorlige saker skal varsles straks til rektor. [...] Andre saker kan det være forsvarlig å vente litt lenger med, for eksempel til slutten av skoledagen eller til ukentlige oppsummeringer. Skolene må selv finne egne løsninger og rutiner for hvordan og når varslingen skal skje».

I dokumentet *Elevenes skolemiljø, §9a – rutiner og prosedyrer*, står det under *5. delplikten – å varsle* at varsling skal skje snarest ved mistanke om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

På spørsmål i RefLex om rektor følger opp at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier i praksis, svarer rektor og de fleste ansatte ja. Rektor skriver videre at det er gjennomgått med hele personalet hvordan de skal varsle og hvor raskt de skal varsle.

De ansatte skriver gjennomgående at de alltid varsler så raskt som mulig.

Det er ikke i alle elevsakene vist til konkret tidspunkt for varsling til rektor, men gjennom de utfylte aktivitetsplanene fremstår det som at rektor blir informert nokså raskt.

Varsles skoleeier i alvorlige tilfeller?

Rektor svarer i RefLex at hun varsler skoleeieren om alvorlige tilfeller. Rektor skriver videre at et eksempel på en alvorlig sak som blir varslet til skoleeier er saker der skolen opplever å ikke komme i posisjon overfor foresatte.

Statsforvalteren har også mottatt en e-post som eksempel på et konkret varsel fra rektor til skoleeier, som dokumentasjon til spørsmålet i RefLex. E-posten inneholder informasjon om at det opprettes aktivitetsplan.

I dokumentet *Aktivitetsplan og dokumentasjon ved forhold meldt etter § 9A*, står det under punktet «hva har skolen gjort for å varsle i denne saken», at rektor skal varsle videre til skoleeier i særskilt alvorlige saker.

I enkelte elevsaker kommer det frem gjennom dokumentasjonen at skoleeier har vært involvert eller informert, uten at det i disse tilfellene fremgår at det er snakk om et konkret varsel om elevens skolemiljø.

Dokumenterer skolen hvordan den varsler?

Rektor og et flertall av de ansatte svarer i RefLex at de dokumenterer tilfeller der en som jobber på skolen, varsler rektor ved mistanke om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor skriver at de dokumenterer alle tilfeller der de er blitt varslet, og at det også noteres hvem som har varslet.

I tillegg svar til Statsforvalteren opplyser rektor at det i noen tilfeller er rektor eller inspektør som lager et notat på hva som er innholdet i varslingen, mens lærer også kan lage et notat i forkant av samtale med rektor, eventuelt inspektør.

De ansatte som har svart bekræftende i RefLex, svarer enten at de selv eller rektor skriver et notat på varselet, eller at varsler gjennom trinnmøter blir referatført. Det er også flere ansatte som har svart «nei» på spørsmålet i RefLex.

I de oversendte aktivitetsplanene er det i de fleste tilfellene fylt ut at, og eventuelt hvordan, rektor har blitt varslet i saken.

Statsforvalterens vurderinger

Skolen må ha en fremgangsmåte som sikrer at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor må følge opp at alle som jobber på skolen bruker denne fremgangsmåten i praksis.

Rektor har opplyst til Statsforvalteren at varsler om elevs skolemiljø skal gå til henne, men at de ansatte kan varsle undervisningsinspektør dersom rektor ikke er til stede. Det er flere lærere som viser til at de varsler undervisningsinspektør eller rektor, eller generelt «ledelsen», uten å prioritere mellom disse. Av enkelte av elevsakene skolen har oversendt i forbindelse med tilsynet, ser Statsforvalteren at lærer først har informert de andre lærerne på trinnet, og deretter tatt kontakt med undervisningsinspektør, som igjen har informert rektor. Det opplyses av rektor og enkelte ansatte i RefLex at det varsles ukentlig gjennom trinnmøtereferater. Statsforvalteren understreker i denne forbindelse at å informere ledelsen ved å overlevere eller gjøre tilgjengelig, referater hvor trinnets lærere drøfter aktuelle elevsaker og temaer, ikke fremstår som en egnet måte å varsle rektor på. Da må det i tilfelle, etter Statsforvalterens vurdering, komme tydelig frem av referatet at det er snakk om et varsel til rektor knyttet til en konkret elevs skolemiljø. Av de trinnmøtereferatene vi har fått oversendt, er det ikke opplysninger som tyder på at de er ment som et varsel angående en elevs skolemiljø. Malen for referatene inneholder heller ikke informasjon som skulle tilsi at det skal fylles ut som et konkret varsel til rektor.

Rektors svar i RefLex viser også at hun opplever å bli varslet i flere av sakene det opprettes aktivitetsplan på, men opplever at de ansatte fortsatt har en for høy terskel for å varsle til henne. Basert på rektors svar i RefLex fremstår det som usikkert for Statsforvalteren om rektor blir varslet også om saker som ikke ender med en aktivitetsplan, og om hun derfor blir varslet om alle saker.

For Statsforvalteren er det også uklart om de ansatte ved skolen har en riktig forståelse av varslingsbegrepet. Av skolens prosedyredokument fremgår det at et varsel om en elevs skolemiljø kan komme fra elever, foreldre eller andre, i tillegg til fra ansatte. Mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt kan en ansatt få eksempelvis gjennom samtaler med elever eller meldinger fra foresatte eller andre. Det at en elev eller en foresatt sier at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø vil likevel ikke innebære et varsel i aktivitetsplikens forstand, da plikten til å varsle kun ligger på de som jobber på skolen. Statsforvalteren vurderer derfor at prosedyredokumentet ikke gir en helt riktig oppfatning av varslingsbegrepet.

Basert på svarene i RefLex og den innsendte dokumentasjonen, er det Statsforvalterens oppfatning at de ansatte varsler både skriftlig og muntlig, men at det ikke er bestemt en fast fremgangsmåte de ansatte skal bruke for å varsle rektor. Svarene i RefLex og dokumentasjonen viser til varsling både gjennom referat fra trinnmøter, referat fra samtale med elev, og muntlige varsler. Statsforvalteren vurderer at handlingsrom når det kommer til valg av varslingsmetode i seg selv ikke nødvendigvis betyr at skolen ikke har en tilstrekkelig rutine for varsling til rektor. Statsforvalteren mener imidlertid at det, sammenholdt med usikkerhet knyttet både til hvem varslingsplikten omfatter, og hvem det skal varles til, medfører at skolen ikke har sannsynliggjort en fast fremgangsmåte for de ansattes plikt til å varsle rektor.

Basert på svarene i RefLex er det Statsforvalterens inntrykk at eleven ikke alltid får beskjed om at rektor vil bli varslet. Foruten én elevsak, inneholder heller ikke den oversendte dokumentasjonen opplysninger som trekker i motsatt retning. Statsforvalteren vurderer derfor at det ikke er sannsynliggjort at eleven alltid får beskjed om at rektor vil bli varslet.

Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier.. Rektors svar i RefLex og skolens dokumenterte rutiner, taler for at det er skolens praksis at de ansatte skal varsle rektor snarest. I elevsakene kommer også det frem at de ansatte i praksis har varslet rektor raskt. Allikevel er det flere ansatte som svarer i RefLex som er usikre på hvor raskt de skal varsle. Statsforvalteren mener svarene kan tyde på at flere misforstår spørsmålet i RefLex, og vurderer derfor at det er sannsynliggjort at ansatte varsler rektor så raskt som saken tilsier.

I skolens prosedyredokument er imidlertid plikten til å varsle omtalt som delplikt nr. 5, etter både plikten til å sette inn tiltak (nr. 3) og plikten til å undersøke (nr. 4). Det vil i flere saker, etter Statsforvalterens vurdering, gå for lang tid dersom den ansatte skal gjennomføre undersøkelser og opprette aktivitetsplan med tiltak, før rektor eller ledelsen varsles om saken. Statsforvalteren anbefaler at skolen ser på rutinen, og vurderer om det er hensiktsmessig at varslingsplikten er plassert til sist i dokumentet.

Rektor skal varsle skoleeier i alvorlige tilfeller. Statsforvalteren har mottatt dokumentasjon på et konkret varsel til skoleeier. Basert på opplysningene i varselet, vurderer Statsforvalteren at dette ikke er et varsel om et alvorlig tilfelle etter oppl. § 9 A-4, men et varsel om mistanke etter § 9 A-5. Ut over rektors svar i RefLex har Statsforvalteren ikke mottatt opplysninger om hva som kan utgjøre et alvorlig tilfelle som skal varsles til skoleeier.

I én av elevsakene fremgår det at skoleeier er informert om at eleven har vært utsatt for krenkelser, uten at det fremgår at formålet med informasjonen var å varsle skoleeier særskilt om en skolemiljøsak. I andre saker er det ikke vist til opplysninger om at skoleeier er varslet. For Statsforvalteren er det også uklart om skoleeier burde vært varslet, da vi ikke har nok opplysninger i enkeltsakene til å kunne vurdere dette.

Statsforvalteren vil også bemerke at det går frem av malen for aktivitetsplan at rektor skal varsle videre til skoleeier i «særskilt alvorlige saker». Kravet i § 9 A-4 er at skoleeier skal varsles om «alvorlige tilfeller» Statsforvalteren mener dette er en unødvendig forskjell i formulering som kan skape en forhøyet terskel hos skolen for når skoleeier skal varsles. Basert på malen for aktivitetsplanen er felles for kommunen og derfor ikke nødvendigvis gir et korrekt bilde av

skolens praksis, og rektor har opplyst at hun varsler skoleeier om alvorlige tilfeller, vurderer Statsforvalteren det som sannsynliggjort at skoleeier varsles om alvorlige tilfeller.

Rektor har redegjort for at varsler dokumenteres enten av den som mottar varselet, eller av den ansatte som varsler, ved at det utarbeides et notat. Statsforvalteren har ikke mottatt egne varslingsnotater i alle elevsakene, og er usikre på hva årsaken til dette er. I de fleste aktivitetsplanene er det fylt ut hvordan rektor er varslet om saken. Statsforvalteren forutsetter at skolen har notater fra varsling, slik rektor opplyser, og vurderer det sannsynliggjort at skolen dokumenterer hva den gjør for å oppfylle plikten til å varsle i skolemiljø saker.

Kommunens tilbakemelding på foreløpig rapport – Statsforvalterens funn og vurderinger

Kommunen skriver i tilbakemeldingen på foreløpig rapport at skolen har en fremgangsmåte for varsling, men at den har utarbeidet en skriftlig rutine på dette, og har vedlagt *Elevenes skolemiljø, varslingsrutine Gudeberg skole*. Rutinen er ikke datert, men Statsforvalteren forstår det slik at denne er utarbeidet i etterkant av vår foreløpige rapport. Rutinen inneholder blant annet informasjon om at rektor skal varsles der en ansatt får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Videre fremgår det at eleven skal informeres om at rektor varsles.

Det fremgår av *Felles utviklingstid 16.02.21 og tema til trinnmøter uke 7*, som er vedlagt kommunens tilbakemelding, at varslingsrutinene skal gjennomgås denne dagen (16.02.21). I tilbakemeldingen på foreløpig rapport fremgår det også at det at eleven skal informeres om at rektor vil bli varslet også blir tatt opp med elevene, via elevrådet, i møte den 04.02.2021.

Statsforvalteren mener skolen nå ser ut til å ha utarbeidet en rutine som kan oppfylle kravet om en fast fremgangsmåte for varsling, samt for å sikre at eleven får beskjed om at rektor varsles. Ofte må det imidlertid gis tid til implementering av rutiner, og Statsforvalteren kan ennå ikke se hvordan de nye rutinene for varsling er tatt i bruk av de ansatte. Skolen og kommunen har heller ikke redegjort for hvordan de ansatte er lært opp i rutinen, da Statsforvalteren forstår det slik at dette skulle gjøres 16.02.21, dvs. etter kommunens frist for tilbakemelding på foreløpig rapport.

Statsforvalteren endrer ikke konklusjonen på bakgrunn av kommunens tilbakemelding og dokumentasjon.

Statsforvalterens konklusjon

Rektor sikrer ikke at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

- Rektor har ikke bestemt en fremgangsmåte som sikrer at alle som jobber på skolen, alltid varsler rektor ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen.
- Eleven får ikke alltid beskjed om at rektor varsles

Rektor sikrer at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier.

Rektor varsler skoleeier i alvorlige tilfeller.

Rettslig krav 4

Plikten til å undersøke alle saker (RefLex 1.19 – 1.23)

Så snart dere får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø skal dere undersøke saken nærmere.

Alle elever som er involvert i saken, har rett til å uttale seg. Dere skal tilrettelegge og ufarliggjøre samtalen. Elevene kan ha med seg foreldrene eller andre som støtte eller få dem til å uttale seg på sine vegne.

Undersøkelsene skal få frem fakta om situasjonen, bakgrunnen for elevens opplevelse og hva i elevens omgivelser som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet. Dere må innhente nok informasjon til å avdekke hva som har skjedd, og om én eller flere elever opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt. Dere skal dokumentere hvordan dere undersøker saken. Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen vet at de skal undersøke, og følge opp at det blir gjort.

Statsforvalterens undersøkelser

Undersøkes saken alltid?

Rektor og de fleste ansatte svarer i RefLex at de alltid undersøker saken når de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Dette blir i liten grad utdypet. Det kommer imidlertid frem av enkelte av besvarelsene at undersøkelser blir gjort gjennom aktivitetsplan, samtaler med elevene og møter og samtaler med hjemmet.

Av skolens prosedyredokument *Elevenes skolemiljø, §9a – rutiner og prosedyrer* fremgår det under 4. *Delplikten – å undersøke* at ved mistanke om at en elev ikke har et godt skolemiljø, har alle ansatte plikt til å undersøke nærmere. Dokumentet angir samtaler med den det gjelder, observasjon, Spekter, sosiogram og samtaler med foresatte som undersøkelsesmetoder.

Presentasjonen *Elevenes skolemiljø § 9A* inneholder egne lysbilder om plikten til å undersøke. Av lysbildene kommer det frem at så snart man får kjennskap til eller mistanke om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø skal skolen snarest undersøke saken. Det står videre at undersøkelsene må være objektive, og kan for eksempel inneholde samtaler med ulike involverte, systematiske samtaler og/eller spørreundersøkelser og systematisk observasjon. Spekter og Innblikk blir nevnt som eksempler på verktøy i systematiske undersøkelser.

Malen for aktivitetsplan, inneholder et eget felt for de ansatte til å fylle ut skolens undersøkelser i saken. I aktivitetsplanene i elevsakene fremkommer det at skolen har undersøkt sakene hovedsakelig gjennom samtaler med eleven og eventuelt andre involverte elever, og samtaler og møter med foresatte. I noen av sakene er det også undersøkt gjennom andre instanser. I to av sakene er det vist til gjennomføring av Spekterundersøkelse.

I noen av elevsakene er det vist til at eleven opplever krenkelser fra medelever, uten at det fremgår hvordan skolen har undersøkt disse opplysningene.

I presentasjonen om elevenes skolemiljø er det angitt at det ikke nødvendigvis er rektor som skal undersøke saken. Skolens rutiner eller dokumentasjon inneholder ut over dette ingen

informasjon om hvem som skal gjennomføre undersøkelsene. Enkelte ansatte viser i RefLex til at det er ledelsen som gjennomfører undersøkelser. På et spørsmål i RefLex som omhandler varslingsplikten svarer rektor at de ansatte gjerne kan undersøke saken før de varsler rektor. I enkelte av elevsakene kommer det frem at også undervisningsinspektør har vært involvert i saken.

Får undersøkelsene alltid frem fakta om situasjonen, bakgrunnen for elevens opplevelse og hva i elevens omgivelser som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet?

Rektor og et flertall av de ansatte svarer «ja» på spørsmålet i RefLex. Rektor utdyper at det er ulikt i sakene hvor lang og omfattende undersøkelsesfasen er, men at skolen får frem fakta i saken gjennom undersøkelser.

De ansattes begrunnelser i RefLex er nokså like, uavhengig av om de har svart ja eller nei på spørsmålet. De fleste ansatte skriver på noe ulike måter, at de opplever at undersøkelsene får frem en god del fakta, men at en sak kan ha mange sider og at det kan utfordrende å belyse alle sidene godt nok. Noen peker også på at det vil være subjektivt fra elevens ståsted, og at det ikke alltid er lett å avdekke hva som forårsaker elevens opplevelse.

I malen for aktivitetsplan, under punktet om hva skolen har gjort for å undersøke i den aktuelle saken, blir den ansatte bedt om å fylle ut hvilke undersøkelser som er gjort i saken, og hva resultatet av undersøkelsene har vist.

Det er i flere av elevsakene gjennomført samarbeidsmøter omkring eleven. Ikke alle sakene er saker hvor skolen har hatt bekymring for elevens skolemiljø. Vi har mottatt flere møtereferater fra slike samarbeidsmøter, hvor det kommer frem blant annet skolens, foresattes og andre involverte instansers oppfatning av elevens situasjon. Opplysningene er blant annet basert på observasjon og samtaler med eleven. I flere av sakene har også eleven selv deltatt på møter, og skolen har gjennomført samtaler med eleven.

Ut over møtereferater er det i noen av sakene vist til hva som er kommet frem av skolens samtaler med eleven og observasjoner. I én av sakene er det vist til resultater fra Spekterundersøkelse, og i en annen sak har skolen oversendt loggføring av observasjoner og samtaler. I flere av sakene er det ikke redegjort konkret for hva som har kommet frem av skolens undersøkelser. I én av sakene er det også vist til at skolen loggfører observasjoner, uten at denne dokumentasjonen er vedlagt.

Høres alltid alle involverte elever?

Rektor og de ansatte svarer i RefLex at involverte elever alltid blir hørt når skolen undersøker saker. Rektor skriver at det er en del av undersøkelsen.

De ansatte bekrefter i sine svar i RefLex at de også opplever at elevene saken gjelder blir involvert og hørt gjennom skolens undersøkelser.

Skolens prosedyredokument og presentasjon om kapittel 9 A angir samtaler med den det gjelder og samtaler med ulike involverte som måter å undersøke en skolemiljøsak på.

De innsendte elevsakene viser at det er gjennomført samtaler med den eleven som saken gjelder, og at eleven har fortalt om sin situasjon og om sitt opplevde problem i skolemiljøet. I

flere av sakene har vi mottatt samtalerreferater, mens i andre saker går elevens opplevelse mer indirekte frem gjennom den utfylte aktivitetsplanen eller fra samtaler med foresatte. I enkelte elevsaker har vi mottatt referat fra samtaler skolen har hatt med andre involverte elever. I én sak er det også vist til at skolen skal undersøke krenkelser fra medelever, uten at det går frem om skolen har gjennomført samtaler med de involverte.

Undersøkes saken så snart som mulig?

Rektor og alle de ansatte svarer i RefLex at skolen alltid undersøker saken snarest. Rektor har ikke begrunnet svaret sitt i RefLex. De ansatte svarer gjennomgående at skolen iverksetter undersøkelser så raskt det lar seg gjøre. Enkelte peker også på at erfaring tilsier sakene blir mindre alvorlige dersom skolen undersøker sakene raskt for å skaffe seg en best mulig oversikt. Noen peker også på at undersøkelsene kan ta lengre tid enn ønsket som følge av undervisningsoppgaver, fravær og utfordringer med å finne passende møtetidspunkt.

I presentasjonen *Elevenes skolemiljø § 9A*, står det at skolen snarest skal undersøke saken når man får mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

Av innsendte aktivitetsplaner fremgår det at skolen har opprettet aktivitetsplan i sakene raskt. I noen av sakene har aktivitetsplan, med beskrivelse av hva skolen på daværende tidspunkt har gjort for å undersøke saken, blitt opprettet samme dag eller dagen etter at lærer ble kjent med at eleven ikke hadde det trygt og godt. I noen av sakene er det ikke datofestet når skolen ble kjent med at eleven ikke hadde et trygt og godt skolemiljø.

Dokumenterer skolen hvordan den undersøker?

Rektor og de fleste ansatte svarer i RefLex at skolen dokumenterer hvordan den undersøker saker ved mistanke om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor utdyper at det kommer frem av aktivitetsplanen om skolen har undersøkt ved samtaler, observasjon, sosiogram etc.

De ansatte viser til notater fra samtaler, aktivitetsplaner, loggføring, møtenotater og notater om hendelsesforløp som måter å dokumentere på. Noen ansatte har også svart nei i RefLex, og utdyper dette med at de ikke skriver ned alt de snakker med elevene om, i tillegg til at det kun dokumenteres i de tilfellene der det enten skrives en aktivitetsplan eller det gjennomføres møter med foresatte eller elever.

Hva som er dokumentert i elevsakene varierer. I flere av sakene er det dokumentert flere møter med skolen og andre involverte, samtaler med elev, og/eller notater skrevet av ansatte. I én av sakene er det vist til gjennomføring av Spekterundersøkelse og i en annen sak er det oversendt observasjons- og samtalelogg. I aktivitetsplanene har de ansatte fylt ut hvilke undersøkelser som er gjort, og som skal gjøres i saken.

Statsforvalterens vurderinger

Skolens fremgangsmåte må sikre at alle skolemiljø saker undersøkes snarest og tilstrekkelig grundig. Skolen må sørge for at det innhentes nok informasjon til å avdekke hva som har skjedd,

og om én eller flere elever opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt. Undersøkelsene må få frem hva som ligger bak elevens/elevenes opplevelse.

Det er Statsforvalterens inntrykk at lærer eller kontaktlærer undersøker saken raskt etter å ha fått mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen, ved å opprette en aktivitetsplan.

Våre undersøkelser viser at de ansatte vet at de alltid skal undersøke saken etter å ha fått mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen. På bakgrunn av innsendt dokumentasjon er det Statsforvalterens inntrykk at undersøkelser i hovedsak starter med samtale med eleven som opplever å bli krenket og samtaler eller møter med foresatte.

Statsforvalteren ser av aktivitetsplanene at det er forskjell på hvordan sakene undersøkes. Flere av sakene er sammensatte saker, hvor saken først og fremst handler om elevens opplæringstilbud, og hvor bekymringen rundt eleven ikke hovedsakelig knytter seg til det psykososiale skolemiljøet. I et par av disse sakene ser Statsforvalteren at eleven også har uttalt at han eller hun opplever krenkelser fra medelever, uten at det fremgår hvordan disse opplysningene er fulgt opp og undersøkt av skolen. Statsforvalteren understreker at selv om saker kan være sammensatte, og elevens situasjon også krever andre typer tiltak enn de som er rettet spesifikt mot det psykososiale, er det viktig å se de ulike sidene av saken i sammenheng.

Opplysninger om at eleven opplever seg krenket, og derfor ikke har det trygt og godt, skal alltid undersøkes og følges opp av skolen i tråd med aktivitetsplikten. Dette gjelder uavhengig av om eleven får oppfølging på andre områder. Statsforvalteren ser av elevdokumentasjonen at skolen ikke alltid oppretter aktivitetsplan i disse sakene, og viser til vurderingen vår nedenfor under rettslig krav 8. Det er elevens opplevelse av skolemiljøet som er avgjørende for om eleven har det trygt og godt, jf. oppl. § 9 A-2. På denne bakgrunn vurderer Statsforvalteren at skolen ikke alltid undersøker saken når den får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen.

Resultater fra undersøkelsene fremgår i varierende grad i elevsakene. I noen av elevsakene er det vist til at det er gjort undersøkelser, eller at det skal gjennomføres, uten at det kommer frem hvilke undersøkelsesmetoder som er brukt eller hvilke resultater undersøkelsene har hatt. I enkelte saker har Statsforvalteren kun mottatt aktivitetsplan fra skolen, uten andre dokumenter som kan belyse hvordan skolen har fulgt opp saken, blant annet gjennom undersøkelser. Statsforvalteren vurderer at utfylling av aktivitetsplan ikke er tilstrekkelig som dokumentasjon av undersøkelser i elevsaken. Skolen må også kunne vise til, og legge frem, de dokumentene som beskrives i aktivitetsplanen.

Skolen har gjennomgående oversendt møtereferater, samtalenotater og aktivitetsplan i elevsakene, med noe ytterligere dokumentasjon i enkelte av sakene. Statsforvalterens oppfatning er at skolen ikke har oversendt samtlige dokumenter i elevsakene til oss i forbindelse med tilsynet, uten at vi kjenner årsaken til det. I én elevsak er det for eksempel vist til at skolen loggfører observasjoner, uten at dette dokumentet er vedlagt.

For Statsforvalteren er det vanskelig å se hvilke begrunnelser skolen har gjort med hensyn til å velge ut egnede undersøkelsesmetoder, hvordan den har analysert resultatet av undersøkelsene,

og hvordan dette blir lagt til grunn i det videre arbeidet med elevens skolemiljø, da dette ikke fremgår av den oversendte dokumentasjonen. Statsforvalteren ser heller ikke hvordan rektor involverer seg i elevsakene, og dermed sikrer at sakene undersøkes tilstrekkelig grundig. Statsforvalterens oppfatning er at utarbeidelse av aktivitetsplan ligger på lærernivå, og at lærer starter undersøkelser på eget initiativ. Det fremgår videre i dokumentasjonen at sosiallærer eller inspektør kan involveres i sakene, uten at det er beskrevet som en rutine. Ut over at varsler om elevens skolemiljø skal gå til rektor, kan ikke Statsforvalteren se hvordan rektor følger opp hvordan skolemiljøsakene undersøkes, herunder om de undersøkes tilstrekkelig grundig.

På denne bakgrunn vurderer Statsforvalteren at skolen ikke har sannsynliggjort at den har en tilstrekkelig fremgangsmåte som sikrer at undersøkelsene alltid får frem fakta om situasjonen, bakgrunnen for elevens opplevelse, og hvilke forhold i elevens omgivelser som påvirker situasjonen. Samtidig vurderer Statsforvalteren at skolen heller ikke har sannsynliggjort at den dokumenterer plikten til å undersøke saker etter § 9 A-4 i tilstrekkelig grad.

Statsforvalteren ser av skolens rutiner at alle involverte elever skal høres i saker som gjelder deres skolemiljø. Det er videre Statsforvalterens vurdering at elever med aktivitetsplan høres i sine saker. I enkelte elevsaker er det også vist til at andre involverte elever er hørt. I lys av innsendte elevsaker er det Statsforvalterens vurdering at det ikke alltid fremkommer direkte at andre elever som saken omfatter er hørt. Statsforvalteren ser likevel at dette er gjort i noen saker, og vi forutsetter at dette er skolens praksis ved undersøkelse av samtlige skolemiljø saker som involverer flere elever. Statsforvalteren vurderer derfor at skolen hører involverte elever i forbindelse med undersøkelsene.

Kommunens tilbakemelding på foreløpig rapport – Statsforvalterens funn og vurderinger

Når det gjelder plikten til å alltid undersøke saker, og til å alltid undersøke tilstrekkelig grundig, svarer kommunen i tilbakemeldingen at lærerne opplevde det vanskelig å svare på spørsmålene 1.19 og 1.20, og at de ikke kjenner seg igjen i Statsforvalterens vurderinger. De ansatte opplever at de alltid undersøker saken.

Kommunen har videre lagt ved elevdokumentasjon som eksempler på undersøkelser i form av logg, observasjoner og samtaler fra ulike trinn.

Når det gjelder skolens plikt til å dokumentere undersøkelsene, skriver kommunen at Gudeberg skole har hatt en god utvikling på dette området etter skoleåret 2019/2020. Kommunen har lagt ved flere eksempler på dokumentasjon i elevsaker som er ment å synliggjøre skolens rutine for å dokumentere undersøkelsene. Kommunen skriver også at skolens ledelse ser at den må følge opp at dokumentasjon fra samtaler, logg og observasjoner legges ved en eventuell aktivitetsplan, og at dette er gjennomført fra skoleåret 2020-2021.

Statsforvalteren har tatt høyde for at spørsmålene i RefLex kan misforstås, og har ikke alene lagt vekt på de ansattes svar i vurderingen i foreløpig rapport.

Statsforvalteren ser at den vedlagte elevdokumentasjonen er eksempler på undersøkelser som kan være egnede i saker om skolemiljø.

Statsforvalteren har i forbindelse med tilsynet bedt om utfyllende dokumentasjon fra et utvalg

elevsaker som vi valgte ut fra en liste utarbeidet av skolen. Det er denne elevdokumentasjonen som har inngått i dokumentasjonsgrunnlaget vårt ved utarbeidelsen av foreløpig rapport. Det er Statsforvalterens oppfatning at kommunen i tilbakemelding på foreløpig rapport har oversendt et utvalg dokumenter som også hører til andre elever enn de vi har gjennomgått som en del av tilsynet. Statsforvalteren kan ikke vurdere dokumentasjon knyttet til andre elever enn de som inngår i det opprinnelige utvalget av saker vi ba om. Eksempler fra andre saker kan imidlertid bli aktuelt å vurdere ved lukking av tilsynet.

På denne bakgrunn opprettholder vi våre vurderinger og konklusjoner knyttet til plikten til å undersøke fra foreløpig rapport.

Statsforvalterens konklusjon

Rektor sikrer ikke at skolen undersøker saken når skolen har mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

- Skolen undersøker ikke alltid saken.
- Undersøkelsene får ikke alltid frem fakta om situasjonen, bakgrunnen for elevens opplevelse, og hvilke forhold i elevens omgivelser som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet.
- Skolen dokumenterer ikke undersøkelser tilstrekkelig.

Rektor sikrer at skolen undersøker saken snarest.

Rettslig krav 5

Plikten til å sette inn tiltak (RefLex 1.25 – 1.28)

Plikten til å sette inn tiltak gjelder uavhengig av årsaken til at eleven ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt.

Dere skal velge tiltak ut fra faglige vurderinger av hva som er egnede tiltak. Vurderingene skal basere seg på kunnskap, prinsipper og verdier som er utviklet og anerkjent av kompetente fagmiljøer. Dere må tilpasse tiltakene til saken og elevens helhetlige behov.

Dere må ta stilling til hva som er elevens beste i saken. Dette gjelder også for andre elever som er involvert i saken eller blir direkte påvirket av tiltakene. Momenter i vurderingen kan være elevens syn på hva som bør være innholdet i aktivitetsplanen, elevens identitet og karaktertrekk og egenskaper, familiemiljø og nære relasjoner, beskyttelse, omsorg og sikkerhet, sårbarhet eller sårbare situasjoner, elevens rett til liv og utvikling, elevens fysiske og psykiske helse og elevens rett til utdanning. Det skal sterke hensyn til for at dere kan sette elevens beste til side. Dere må ta stilling til hvor stor vekt elevens beste skal ha.

Samlet sett skal dere gjennomføre de tiltakene som med rimelighet kan forventes av dere i den enkelte saken. Rektor skal sikre at dette blir gjort.

Statsforvalterens undersøkelser

Setter skolen alltid inn egnede tiltak i alle saker?

Rektor og de ansatte svarer ja på spørsmål i RefLex om de alltid setter inn tiltak der en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor svarer i RefLex at det ikke alltid lages en aktivitetsplan, men at små tiltak kan bety en forskjell for eleven. De ansattes svar i RefLex viser at skolen iverksetter tiltak når en elev ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt.

I prosedyredokumentet *Elevenes skolemiljø, §9a – rutiner og prosedyrer*, står det under punkt 3. *Delplikten – å sette inn tiltak* at det skal settes inn tiltak for alle elever som opplever å ikke ha et godt skolemiljø. Videre står det i presentasjonen *Elevenes skolemiljø § 9A*, i lysbildet om tiltaksplikten, at dersom undersøkelser viser at en elev ikke har det trygt og godt på skolen skal skolen sette inn egnede tiltak.

Dokumentasjonen i elevsakene viser at skolen setter inn tiltak der hvor det er meldt at eleven ikke opplever å ha et trygt og godt skolemiljø.

Får eleven uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen?

Rektor og de fleste ansatte svarer i RefLex at elevene alltid får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen. Rektor og noen av de ansatte skriver at elevene blir lyttet til og er delaktig i utarbeidelsen av innholdet i aktivitetsplanen. Andre ansatte sier at aktivitetsplanen blir gjennomgått for eleven.

I skolens prosedyredokument står det om plikten til å sette inn tiltak, at i forbindelse med utarbeidelse av aktivitetsplan, plikter alle ansatte å undersøke saken, lytte ut elevene og utarbeide forslag til tiltak. Det står også at tiltakene skal være faglig begrunnet, og i samarbeid med elev og foresatte. Presentasjonen om elevenes skolemiljø inneholder et eget lysbilde om aktivitetsplanen. Det fremgår her at elevens stemme skal bli hørt, og elevene skal få si sin mening om tiltakene. Det står også at av og til kan foreldrene representere barnets stemme.

I elevdokumentasjonen fremkommer det i flere av sakene at eleven det gjelder er til stede i møtet som omhandler aktivitetsplanen. Det er derimot ikke referatført hvorvidt eleven hadde noen synspunkter knyttet til tiltakene. Det er heller ingen spor i dokumentasjonen på hvordan eleven har opplevd tiltakene under evalueringsmøtene.

Tilpasser skolen tiltakene til saken, elevens helhetlige behov og elevens beste?

Både rektor og ansatte svarer i RefLex at tiltakene alltid er tilpasset saken. En ansatt skriver at det betinger at det er gjort gode undersøkelser.

Alle aktivitetsplanene har tiltak som skal iverksettes på både individ-, gruppe- og klassenivå. De fleste planene har standardiserte tiltak på gruppe- og klassenivå. Når det gjelder tiltakene på individnivå så er de naturlig nok i større grad tilpasset den enkelte elev i den aktuelle saken, men i de fleste av sakene handler tiltakene om samtaler mellom elev og lærer uten at det fremgår hva samtalen skal omhandle.

Det fremgår ikke av dokumentasjonen lastet opp i RefLex, eller gjennom aktivitetsplaner, at skolen har dokumentert en vurdering de har gjort av barnets beste ved utforming av tiltak.

Statsforvalterens vurderinger

Når en elev ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt, plikter skolen å sette inn tiltak, uavhengig av årsaken til at eleven ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt. De ansattes og rektors svar i RefLex viser at skolen iverksetter tiltak når en elev ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt. Dokumentasjonen i elevsakene viser det samme, tiltak blir iverksatt.

Det kommer fram av dokumentasjonen at elev og foreldre blir innkalt til møte ved oppstart av aktivitetsplan. Selv om det ikke kommer fram av referatene, så forutsettes det at eleven også får mulighet til å uttale seg og påvirke tiltakene i aktivitetsplanen. Statsforvalteren vurderer det derfor som sannsynliggjort at eleven får uttale seg om innholdet i aktivitetsplanen.

Tiltakene i en aktivitetsplan er ment å løse det oppståtte problemet og bidra til at eleven opplever et trygt og godt skolemiljø. På en skole er det samlet stor pedagogisk og barnefaglig kompetanse, og i kraft av både nasjonal og regional kompetanseheving på skolemiljø de senere årene, så kan det forventes at alle skoler har en mangfoldig verktøykasse knyttet til å iverksette egnede tiltak. Skolen skal velge tiltak ut fra faglige vurderinger av hva som er egnede tiltak i den enkelte sak.

Svarene fra skolen i RefLex tilsier at de tiltakene som skolen iverksetter er ment å være tilstrekkelige for å løse elevens utfordringer med skolemiljøet. Tiltakene i de fleste aktivitetsplanene er imidlertid lite konkret beskrevet, og det er derfor vanskelig for Statsforvalteren å vurdere om tiltakene bygger på kunnskap, prinsipper og verdier som er utviklet og anerkjent av kompetente fagmiljøer.

I flere av aktivitetsplanene vi har mottatt fra Gudeberg skole, fremstår tiltakene som begrensede og i noen tilfeller for overfladiske til å skulle løse en skolemiljøsak. Statsforvalteren anerkjenner at mye kan løses gjennom samtaler, men det er en gjennomgående trend i sakene at hovedtiltaket er samtaler mellom elev og kontaktlærer/sosiallærer/inspektør. Vår erfaring er at de fleste skolemiljø saker er komplekse og trenger forskjellige typer tiltak på både kort og lengre sikt. Samtaler kan også være et egnet tiltak, men da må det tydeliggjøres hva disse samtalene skal inneholde og hva man ønsker å oppnå. Tiltakenes varighet vil også være avhengig av sakens kompleksitet. I mange tilfeller vil det være viktig at tiltakene får virke over tid, det kan også være riktig å endre på tiltakene underveis etter nye undersøkelser, mens noen ganger kan det løse seg raskt med relativt enkle grep. I flere av elevsakene vi har fått tilsendt fra Gudeberg avsluttes aktivitetsplanene svært raskt.

Rektor skal sikre at skolen setter inn de tiltak som med rimelighet kan forventes i den enkelte sak. I dette ligger at rektor må ha en bestemt fremgangsmåte som sikrer at skolen setter inn egnede tiltak i alle saker. Rektor må i tillegg følge opp at de som jobber på skolen bruker fremgangsmåten i praksis.

Det fremgår ikke av svarene i RefLex eller i aktivitetsplanene Statsforvalteren har mottatt, hvor tiltakene er hentet fra eller hvilke fagmiljøer de bygger på. Det ser ut til at tiltak som iverksettes, avhenger av den enkelte ansattes kompetanse og erfaringer, og at de ansatte ikke følger en fast fremgangsmåte som rektor har bestemt. Et eksempel på en slik fremgangsmåte kan være at de ansatte i samarbeid med rektor henter tilpassede tiltak fra en felles kunnskapsbase, som inneholder forslag til tiltak anerkjent fra kompetente fagmiljøer. Statsforvalteren vurderer at skolen ikke i tilstrekkelig grad har en praksis som sikrer at tiltakene som velges er egnede.

Kommunens tilbakemelding på foreløpig rapport – Statsforvalterens funn og vurderinger

Kommunen skriver i sin tilbakemelding at skolen alltid har drøftingsmøte med elev og foresatte når tiltak skal iverksettes, og at tiltakene er basert på hva elev/foresatte/skole mener er egnede tiltak. Det fremheves også at skolen har jevnlig møter i tverrfaglig team hvor elever drøftes, og at skolen også benytter seg av kommunes Ressursteam knyttet til helhetlige tiltak på både individ og systemnivå. Videre skriver kommunen at det er utarbeidet ny mal for aktivitetsplan som ivaretar forskningsbaserte tiltak.

Statsforvalteren har i forbindelse med tilsynet bedt om utfyllende dokumentasjon fra et utvalg elevsaker som vi valgte ut fra en liste utarbeidet av skolen. Det er denne elevdokumentasjonen som har inngått i dokumentasjonsgrunnlaget vårt ved utarbeidelsen av foreløpig rapport. Det er Statsforvalterens vurdering, at i flere av de ovennevnte sakene fremstår tiltakene i aktivitetsplanene som begrensede, og i noen tilfeller for overfladiske til å skulle løse en skolemiljøsak.

På denne bakgrunn opprettholder vi våre vurderinger og konklusjoner fra foreløpig rapport knyttet til plikten til å sette inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt.

Statsforvalterens konklusjon

Rektor sikrer at berørte elever får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen.

Rektor sikrer ikke at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt.

- Skolen har ikke en fremgangsmåte som sørger for at det settes inn egnede tiltak
- Tiltakene tilpasses ikke til saken, elevens helhetlige behov og elevens beste

Lovkravet er ikke oppfylt.

Plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever

Reglene om den skjerpede aktivitetsplikten står i opplæringsloven § 9 A-4 og 9 A-5.

Rektor har ansvar for at skolen jobber kontinuerlig og systematisk for å fremme helsen, miljøet og tryggheten til elevene, slik at plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak dersom en som jobber på skolen krenker en eller flere elever blir oppfylt, jf. opplæringsloven § 9 A-3.

Rettslig krav 6

Plikten til å straks varsle rektor og skoleeier (RefLex 2.2 – 2.9)

Alle som jobber på skolen, skal varsle rektor straks, dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever. Rektor skal varsle skoleeieren straks.

Dersom det er en ansatt i skoleledelsen som krenker elever, skal skoleeieren få varsel istedenfor rektor. Skolen skal dokumentere hvordan den varsler.

Hva som er å krenke, skal tolkes vidt. Det kan være direkte krenkelses, men også mer indirekte krenkelses som utestenging, isolering og baksnakking. Hvordan elevene opplevde krenkelsen, er uten betydning for plikten til å varsle. Det er tilstrekkelig med mistanke for at plikten til å varsle inntre. Å ha en mistanke vil si å ha en følelse av eller antagelse om at en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever.

Statsforvalterens undersøkelser

Varsler alle som jobber på skolen rektor, dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen krenker en eller flere elever?

Rektor og de fleste ansatte svarer ja i RefLex på spørsmål om rektor har gjort de som jobber på skolen, kjent med at de skal varsle henne ved mistanke om at en som jobber på skolen har krenket en eller flere elever. Rektor skriver at gjennomgangen med personalet skjer hver høst. Enkelte ansatte svarer nei i RefLex, og skriver at det burde ha blitt gjennomgått bedre.

Statsforvalteren har fått tilsendt presentasjonen og prosedyredokumentet om skolemiljø som gjennomgås. Det er kun i rutinen det står om varsling til rektor knyttet til § 9 A-5. Her fremgår det at ved mistanke om at det er en ansatt ved skolen som er årsak til at eleven ikke har et godt skolemiljø, skal rektor varsles snarest. Som nevnt under Statsforvalterens undersøkelser i rettslig krav 1, går det frem av skolens tilleggsvar at renholderne som til dels er faste ikke deltar på gjennomgangen. I tillegg ser rektor at skolen trenger en rutine for gjennomgang med nytilsatte, for å sikre at de har kjennskap til den. Rektor skriver ellers at de ulike momentene i rutinen drøftes på trinnmøter under ulike temaer. Rutinen evalueres også på planleggingsdagen i vårhalvåret, ifølge rektors svar.

Dokumentasjonen Statsforvalteren har fått tilsendt viser at skolen har hatt enkelte tilfeller hvor det har vært mistanke om at noen som jobber på skolen har krenket elever. Statsforvalteren kan ikke se at skolen har oversendt elevmappene til disse sakene, kun noen av dokumentene. Ut fra tilgjengelige dokumenter kan Statsforvalteren se at rektor ble varslet i flertallet av tilfellene.

I tilleggsvaret til Statsforvalteren skriver rektor at § 9 A-5-sakene håndteres på et overordnet nivå av skoleeier.

Rektor og flertallet av ansatte svarer ja i RefLex på spørsmål om rektor har gjort de som jobber på skolen, kjent med at de i stedet skal varsle direkte til skoleeier hvis mistanken gjelder en i skoleledelsen. Noen ansatte som svarer nei på spørsmålet og skriver at de ikke har blitt informert om dette eller at de kjenner lite til dette og er usikre på hvordan man skulle ha varslet til skoleeier.

I rutinen om skolemiljø står det om varsling direkte til skoleeier tilknyttet § 9 A-5, at skoleeier skal varsles i tilfeller der en i skolens ledelse er årsaken til at eleven ikke har et godt skolemiljø.

Statsforvalteren har også fått varslingsskjemaet til skoleeier, som skal brukes ved mistanke om at en ansatt eller leder i skolen krenker. Statsforvalteren har ikke fått informasjon om at det har vært noen tilfeller hvor mistanke gjelder en i ledelsen.

På spørsmål om rektor har bestemt hvordan de som jobber på skolen skal varsle, svarer rektor ja og flertallet av ansatte nei i RefLex. Rektor skriver at hvis de ansatte ikke har mulighet til å varsle med en gang skriftlig, skal de varsle muntlig. Rektor skriver at varslingen skjer ofte muntlig, og da lager en i skoleledelsen notatet. Noen få ansatte viser til en konkret fremgangsmåte i svarene sine, som at de kan melde avvik eller varsel via kommunens kvalitetssystem. Flere ansatte svarer at de ikke kjenner til fremgangsmåten for varsling i saker om skjerpet aktivitetsplikt.

I skolens prosedyredokument for skolemiljø, går det frem at ansatte som varsler skal lage et notat og informere skolens ledelse. Hvis mistanken gjelder en ansatt ved skolen, skal rektor varsles. Hvis mistanken gjelder en i skoleledelsen, skal skoleeier ved etatsjef varsles. I tilleggsvaret til Statsforvalteren skriver rektor at skolen har ingen egen skriftlig prosedyre utover denne rutinen, som er spesielt knyttet til § 9 A-5.

Rektor skriver også i svaret at hvis inspektør er blitt varslet fordi hun ikke er til stede, skal inspektør skrive et notat fra samtalen, og informere rektor så snart det er mulig. Som nevnt over har vi også fått varslingsskjema til skoleeier, som skal brukes ved mistanke om at en ansatt eller leder i skolen krenker. Dette ble brukt ved flertallet av tilfellene og viser at rektor ble varslet.

Sikrer rektor at alle som jobber på skolen varsler rektor eller skoleeieren straks?

Rektor og flertallet av de ansatte svarer ja i RefLex på spørsmål om rektor har gjort alle som jobber på skolen, kjent med at de skal varsle rektor eller skoleeier straks. Rektor skriver også her at skolen må sikre seg en rutine for informasjon til nytilsatte som starter i løpet av skoleåret. Noen ansatte skriver at de har fått beskjed om å varsle så raskt som mulig eller at det blir det samme som ved mobbing mellom elever. Flere svarer nei på spørsmålet, og blant svarene fremgår det at de ansatte vet at det skal varsles straks, men er usikker på hvor raskt straks er og hvilken alvorlighetsgrad straks betyr. Samtidig påpekes at det varsles umiddelbart ved alvorlige hendelser.

I skolens prosedyredokument om skolemiljø står det at rektor og skoleeier skal varsles snarest. I varslingsskjemaet til skoleeier står det at varsling til skoleeier skal skje straks. Skjemaet nevnes imidlertid ikke spesifikt av noen ansatte i RefLex.

Dokumentasjonen Statsforvalteren har fått tilsendt viser at rektor i ett tilfelle ble varslet raskt. I flere av tilfellene fremgår det at rektor er varslet, men det er uklart for Statsforvalteren hvor raskt varslingen til rektor har skjedd.

Statsforvalteren har ellers ikke fått informasjon om at det har vært noen tilfeller hvor mistanken gjelder en i ledelsen.

Varsler rektor skoleeier straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever?

På spørsmål om rektor varsler skoleeier straks ved mistanke om en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever, svarer rektor ja i RefLex. I prosedyredokumentet, om varsling tilknyttet § 9 A-5, går det frem at rektor har ansvaret for å varsle skoleeier ved slik mistanke. Det er ikke oppgitt noe tidspunkt på hvor raskt varslingen skal skje.

Dokumentasjonen Statsforvalteren har fått tilsendt i elevsakene viser at rektor har varslet skoleeier i tilfellene som vi kan se at den har hatt. I et av tilfellene går det frem av den tilgjengelige dokumentasjonen at rektor varslet skoleeier samme dag som hun ble varslet, mens i en annen ser det ut til å ha gått noe lengre tid før skoleeier ble varslet.

Dokumenterer skolen hvordan den varsler?

Rektor svarer ja i RefLex på spørsmål om skolen dokumenterer tilfeller der en som jobber på skolen, varsler ved mistanke om at en annen på skolen har krenket en eller flere elever. Hun skriver at det gjøres gjennom å skrive notat.

Ut fra RefLex og tilleggsvar kan det ifølge rektor variere om det er de ansatte eller rektor, eventuelt inspektør, som lager notatet, ut fra om de ansatte har mulighet til å varsle skriftlig med engang. Dokumentasjonen Statsforvalteren har fått tilsendt viser at kun i ett av tilfellene, ble det laget et slikt notat.

Statsforvalterens vurderinger

Rektor må sikre at alle som jobber på skolen varsler rektor straks dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen krenker en eller flere elever, eller at de varsler direkte til skoleeier dersom mistanken gjelder en i skoleledelsen. Videre må rektor ha en fast fremgangsmåte for å sikre dette. Rektor må også følge opp at alle som jobber på skolen følger denne fremgangsmåten i praksis.

Statsforvalteren vurderer at rektor har gjort de fleste som jobber på skolen, kjent med at rektor skal varsles ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, krenker en elev. Skolen har en fremgangsmåte for varsling som innebærer at rektor ikke nødvendigvis er den første som mottar slike varsler. Når rektor ikke er til stede, er det inspektør som skal motta varsler. Statsforvalteren vurderer også at rektor har gjort de fleste kjent med at det er skoleeier som skal varsles av de som jobber på skolen, dersom mistanken gjelder en i skoleledelsen.

Samtidig ser Statsforvalteren at rektor ikke sikrer at alle i personkretsen som omfattes av aktivitetsplikten, er gjort kjent med at de skal varsle rektor eller eventuelt skoleeier i slike tilfeller. Vi viser til vår vurdering i rettslig krav 1, hvor vi forklarer kort hvem aktivitetsplikten gjelder for av de som oppholder seg på skolen.

Når det gjelder varsling i tilfeller som omhandler § 9 A-5, finnes det ingen nedre terskel for varslingen. Slik bestemmelsen er utformet skal all mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen eller i ledelsen krenker en elev, varsles. Ett av tilfellene Statsforvalteren har mottatt dokumentasjon på reiser spørsmål om rektor skulle ha blitt varslet tidligere om mistanken. Statsforvalteren kan ikke se at vi har fått tilsendt dokumentasjon som bekrefter eller avkrefter dette. Dette kan tyde på at noen av de som jobber på skolen har for høy terskel for varsling til rektor. Samtidig er det vanskelig for Statsforvalteren å vurdere konkret om varslingsplikten er brutt i det konkrete saken, ettersom dokumentasjonen er begrenset.

Statsforvalteren vurderer at rektor ikke i tilstrekkelig grad har gjort alle som jobber på skolen, kjent med at rektor og skoleeier skal varsles straks. Statsforvalteren har vektlagt at rektor og ansatte svarer ulikt på spørsmålet om dette i RefLex. At det er et skjerpet krav til tempo for varsling ved mistanke om at voksne krenker, går heller ikke frem av rutinen til skolemiljø. I tillegg

viser dokumentasjonen at det har variert hvor raskt rektor har blitt varslet i tilfellene skolen har hatt etter § 9 A-5. Det samme gjelder for rektors varsling til skoleeier.

Skolen har i det hele tatt sendt oss lite dokumentasjon tilknyttet enkelttilfeller etter § 9 A-5. Dette, sett i sammenheng med at rektor skriver i tilleggswaret at det er skoleeier som håndterer sakene på overordnet nivå, gjør det uklart for Statsforvalteren om vi har fått all dokumentasjon som vi har etterspurt i tilsynet. Selv om tilfellene etter § 9 A-5 håndteres av skoleeier, bør dokumenteringen av varsler uansett være lett tilgjengelig for oversendelse til Statsforvalteren i et pågående tilsyn.

De skjerpede krav til både varsling og tempo etter § 9 A-5, må ses i sammenheng med at skoleeier har det øverste ansvaret for at elevene har et trygt og godt skolemiljø. Skoleeier er også arbeidsgiver for de ansatte på skolen. At skoleeier kobles på straks, kan være avgjørende for at saken får riktig utfall. Statsforvalteren har ingen informasjon om at det har vært tilfeller med mistanke som gjelder noen i ledelsen. Ut fra dokumentasjonen kan Statsforvalteren ikke se at skoleeier kobles på raskt nok av rektor i alle tilfeller.

Det er Statsforvalterens vurdering at fremgangsmåten for varsling i saker om skjerpet aktivitetsplikt ikke er omforent blant de som jobber på skolen. Vi viser til at flertallet av de ansatte svarer nei på spørsmålet om rektor har bestemt hvordan det skal varsles. Fremgangsmåten som står i prosedyredokumentet om skolemiljø, gir ikke en beskrivelse av hvordan varslingen til rektor og skoleeier skal skje. Ut fra svarene i RefLex, kan det for Statsforvalteren se ut som det knytter seg særlig usikkerhet blant ansatte til hvordan varslingen til skoleeier skal skje.

Når det gjelder dokumentasjon av varsel etter § 9 A-5, vurderer Statsforvalteren at praksisen som skolen har om å lage notat, ikke er brukt i alle sakene vi har mottatt. Som nevnt over, er det imidlertid uklart om vi har fått all dokumentasjonen i de tilfellene som skolen har hatt.

Kommunens tilbakemelding etter foreløpig rapport – Statsforvalterens funn og vurderinger

Kommunen skriver i tilbakemeldingen på foreløpig rapport at rektor har hatt en gjennomgang av varslingsplikten med ansatte, men må ta på alvor at enkelte ikke er kjent med fremgangsmåten for varslingen. Dette skal derfor være tema på felles utviklingstid, ifølge kommunen.

Kommunen har lagt ved innkallingen til felles utviklingstid den 16.02.2021. Der går det frem at ledelsen skal gjennomgå varslingsrutinen og varslings skjema til skoleeier. Den har også lagt ved et årshjul for samarbeidsmøter mellom ledelsen og renholdspersonell. Årshjulet viser at blant annet at varslingsreglene ble gjennomgått den 16.01.2021.

Kommunen har videre lagt ved *Elevenes skolemiljø, varslingsrutine Gudeberg skole*. Som nevnt under rettslig krav 3, vurderer Statsforvalteren at denne rutinen er utarbeidet i etterkant av vår foreløpige rapport. Den inneholder informasjon om at ansatte skal varsle straks, fremgangsmåten for varsling og hvordan varslingen skal dokumenteres, både når mistanken gjelder noen ansatte eller noen i ledelsen.

Statsforvalteren mener skolen nå ser ut til å ha utarbeidet en rutine som kan oppfylle kravet om en fast fremgangsmåte for varsling. Som poengtert i rettslig krav 3, tar det imidlertid ofte tid til

implementering av rutiner, og vi kan ennå ikke se hvordan den nye varslingsrutinen er tatt i bruk av de ansatte som omfattes av personkretsen til aktivitetsplikten. Skolen og kommunen har heller ikke redegjort for hvordan de ansatte er lært opp i rutinen, da Statsforvalteren forstår det slik at dette skulle gjøres 16.02.21, dvs. etter kommunens frist for tilbakemelding på foreløpig rapport.

Når det gjelder rektors varsling til skoleeier, skriver kommunen at rektor ikke er enig i Statsforvalterens vurdering. Den mener at rektor varsler skoleeier straks og viser til at det er utarbeidet et skjema for varsling til skoleeier. Vedlagt er utfylte skjemaer i de sakene, herunder ett skjema som Statsforvalteren ikke kan se at vi har fått tilsendt tidligere. Dette samsvarer med antall saker tilknyttet § 9 A-5 rektor presiserer i tilbakemeldingen til foreløpig rapport at skolen har hatt. Vi kan fremdeles ikke se ut fra dokumentasjonen at skoleeier ble koblet på raskt nok av rektor i de sakene skolen har hatt etter § 9 A-5.

Statsforvalteren endrer ikke konklusjonen på bakgrunn av kommunens tilbakemelding og dokumentasjon.

Statsforvalterens konklusjon

Rektor sikrer ikke at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever, eller at de varsler direkte til skoleeier dersom mistanken gjelder en i skoleledelsen.

- Rektor har ikke sørget for at de ansatte er tilstrekkelig kjent med fremgangsmåten for varsling i disse sakene

Rektor sikrer ikke at alle som jobber på skolen varsler rektor eller skoleeieren straks.

Rektor varsler ikke alltid skoleeieren straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever.

Lovkravet er ikke oppfylt.

Rettslig krav 7

Plikten til å undersøke saken straks (RefLex 2.10 – 2.14)

Dere må undersøke hva som har skjedd. Dere skal dokumentere hvordan dere undersøker saken.

Hvis undersøkelsene viser at en som jobber på skolen, har krenket elever, må dere undersøke hvordan elevene opplevde dette. Hvis det er elever som ikke har et trygt og godt skolemiljø som følge av krenkelsene, må dere vurdere hvilke tiltak dere skal sette inn.

En elev som krenkelsen direkte retter seg mot, har rett til å uttale seg. Dere skal tilrettelegge og ufarliggjøre samtalen. Eleven kan ha med seg foreldrene eller andre som støtte, eller få dem til å uttale seg på sine vegne. Dersom krenkelsen rettet seg mot en større gruppe elever, for eksempel en klasse, kan det være tilstrekkelig å snakke med klassen samlet eller med en del av

elevene. Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen vet at de skal undersøke, og følge opp at det blir gjort.

Statsforvalterens undersøkelser

Undersøkes saken ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen har krenket en eller flere elever?

Rektor og de ansatte svarer ja i RefLex på spørsmål om skolen alltid undersøker saken ved mistanke om at en som jobber på skolen, har krenket elever. Rektor skriver at det gjør skolen gjennom samtaler med ansatte, foresatte, elev og den ansatte selv.

I prosedyredokumentet for skolemiljø går det frem at rektor har ansvar for å starte undersøkelser ved slik mistanke. Det går også frem at det hvis mistanken gjelder en i skolens ledelse som er den som krenker, har skoleeier ansvar for å undersøke saken.

Dokumentasjonen Statsforvalteren har fått tilsendt viser at hvordan rektor undersøkte et av tilfellene etter § 9 A-5 skolen har hatt. Vi har ikke mottatt noe dokumentasjon som viser hvordan de andre tilfellene etter § 9 A-5 ble undersøkt.

På spørsmål om undersøkelsen alltid får frem fakta om situasjonen og om eleven opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt, svarer rektor og en ansatt ja i RefLex. Rektor skriver at undersøkelsene får frem gode fakta, hvis skolen tar seg tid nok til å undersøke saken bredt. De ansatte har svart både ja og nei i RefLex, men er enige om at det er utfordrende med subjektive opplevelser og objektive fakta i slike saker. En ansatt skriver også at elev og lærer kan ha ulik oppfatning av en gitt situasjon, og det vanskeliggjør en videre avdekking, med mindre man som kollega har bevitnet at trakasseringen har skjedd.

Prosedyredokumentet for skolemiljø nevner samtaler med den det gjelder, samtaler med foresatte, observasjoner, Spekter og sosiogram som ulike metoder for å undersøke saken.

Rektor og alle ansatte svarer ja i RefLex på spørsmål om involverte elever alltid blir hørt når de undersøker saker. En av de ansatte svarer at elevene blir alltid hørt, og lærere og skolens ledelse tar alltid samtaler med elevene det gjelder. En annen svarer at det er viktig at alle elever får uttale seg om situasjonen, slik at man også får frem alle sidene av sakene.

Dokumentasjonen Statsforvalteren har fått tilsendt viser ikke hvorvidt eleven er hørt i alle tilfellene.

Undersøkes saken straks?

Rektor og de ansatte svarer ja i RefLex på spørsmål om saken undersøkes straks. Ansatte skriver at saken undersøkes straks eller så fort som mulig.

Skolens prosedyredokument inneholder ikke informasjon om tidspunkt for iverksettelse av undersøkelser i saker etter § 9 A-5. I varslings skjema til skoleeier som det ser ut som at rektor bruker, går det derimot frem at undersøkelser skal settes i verk straks.

Dokumentasjonen Statsforvalteren har fått tilsendt viser at undersøkelser ble iverksatt raskt i noen tilfeller. Som nevnt, har vi ikke fått tilsendt noe dokumentasjon som viser hvordan de andre tilfellene ble undersøkt.

Dokumenterer skolen hvordan den undersøker?

På spørsmål om skolen dokumenterer hvordan de undersøker saker ved mistanke om at en annen som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever, svarer rektor og ansatte ja i RefLex. Rektor utdyper ikke svaret sitt, men en av de ansatte skriver at dette er en ukjent situasjon for dem, men at de ville ha ført logg i samtale med elever. En annen skriver at det noteres og loggføres.

Dokumentasjonen vi har fått tilsendt viser at det er gjennomført undersøkelser i et mindretall av tilfellene. Undersøkelsesmetoder ser ut til å bli brukt er samtale med eleven, foreldre og ansatte ved skolen.

Statsforvalterens vurderinger

Rektor må ha en bestemt fremgangsmåte som sikrer at skolen undersøker alle saker, og at det blir gjort tilstrekkelig grundig. Rektor må følge opp at de som jobber på skolen undersøker i samsvar med fremgangsmåten, dersom rektor ikke selv undersøker sakene.

Etter at rektor har fått varsel eller melding om at det er mistanke om at en elev blir krenket av noen som jobber på skolen, viser svarene i RefLex at tilfellene alltid undersøkes og at det gjøres straks. Det følger av rutinen og tilleggssvaret at det er rektor som håndterer dem, men det angis ikke en tidsbeskrivelse. At det faktisk er slik at tilfellene alltid undersøkes og at det gjøres straks, underbygges av dokumentasjonen i et mindretall av tilfellene. Som påpekt i vurderingen av rettslig krav 6, det uklart for Statsforvalteren om vi har fått all dokumentasjon som vi har etterspurt av skolen i tilfeller etter § 9 A-5.

Selv om skoleeier eventuelt har tatt over rektors håndtering når mistanken gjelder en som jobber på skolen, vurderer Statsforvalteren likevel at deler av undersøkelsen i alle tilfellene bør ha skjedd på skolenivå for å oppfylle det skjerpede kravet til tempo for undersøkelse etter bestemmelsen. På bakgrunn av dokumentasjonen kan det imidlertid se ut som at det gikk noe tid før skoleeier ble varslet. Det er uklart for Statsforvalteren om skolen i den aktuelle saken startet undersøkelser i løpet av dagene det tok før skoleeier ble varslet.

Skolens fremgangsmåte for undersøkelser må sikre at alle tilfeller blir tilstrekkelig undersøkt. Rektor skriver at de undersøker gjennom samtaler med eleven, foreldre og ansatte. At denne måten følges i praksis, bekreftes også her bare av dokumentasjonen i et mindretall av tilfellene. For Statsforvalteren er det ut ifra dokumentasjonen også uklart hvorvidt involverte elever blir hørt. Statsforvalteren viser videre til at både presentasjonen og prosedyredokumentet om skolemiljø nevner flere måter å undersøke saker på, som observasjoner og kartlegginger. Bruk av andre metoder enn samtaler for å undersøke saker etter § 9 A-5, er likevel i liten grad beskrevet i svarene i RefLex og fremgår heller ikke av tilgjengelig dokumentasjon. På bakgrunn av lite dokumentasjon, kan ikke Statsforvalteren vurdere om skolen gjør grundige og brede nok undersøkelser i sakene som omhandler mistanke etter § 9 A-5.

Statsforvalteren har ikke fått noen aktivitetsplaner tilknyttet § 9 A-5, og vurderer at dokumentasjonen knyttet til elevtilfellene er begrenset. Som en forlengelse av dette, vurderer Statsforvalteren at skolen ikke har dokumentert hvordan den har undersøkt disse tilfellene.

Kommunens tilbakemelding etter foreløpig rapport – Statsforvalterens funn og vurderinger

I tilbakemeldingen til foreløpig rapport skriver kommunen at skolen undersøker saken, hører på alle elevene og dokumenterer undersøkelsene. Den har lagt ved ytterligere dokumentasjon for å synliggjøre dette.

Statsforvalteren vurderer at den nye dokumentasjonen fra kommunen, underbygger at tilfeller som gjelder mistanke om at en som jobber på skolen krenker en elev, alltid undersøkes og at involverte elever alltid høres. I flertallet av sakene, kan vi også se at undersøkelsene gjøres straks og at skolens fremgangsmåte for undersøkelse slik som rektor beskriver den i RefLex, følges i praksis. Dette gjelder imidlertid ikke alle sakene. Statsforvalteren viser til at dokumentasjonen fortsatt er mangelfull i noen av sakene.

Videre kan ikke Statsforvalteren se at dokumentasjonen fra kommunen viser at skolen har gjort tilstrekkelig brede undersøkelser i alle saker som den mener at den har hatt tilknyttet 9 A-5. I tillegg til at kommunen har sendt over lite dokumentasjon i nevnte tilfellet, vurderer Statsforvalteren at det burde ha gått tydeligere frem av dokumentasjonen at skolen har vurdert og/eller gjennomført andre måter å undersøke saken på enn gjennom samtaler slik som presentasjonen og prosedyredokumentet om skolemiljø anviser, i minst ett av de øvrige tilfellene.

På bakgrunn av kommunens tilbakemelding og dokumentasjon endrer Statsforvalteren deler av vurderingen når det kommer til hvorvidt skolen har sannsynliggjort at rektor sikrer at skolen alltid undersøker alle tilfeller etter § 9 A-5. Lovbruddet gjelder at skolen ikke sannsynliggjør at den undersøker sakene tilstrekkelig grundig, og at undersøkelsene ikke dokumenteres i tilstrekkelig grad.

Statsforvalterens konklusjon

Skolen har ikke sannsynliggjort at rektor sikrer at skolen alltid undersøker alle tilfeller ved mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, krenker en eller flere elever.

- Skolen sannsynliggjør ikke at den undersøker tilstrekkelig grundig
- Skolen dokumenterer ikke undersøkelsene

Skolen har ikke sannsynliggjort at rektor sikrer at skolen alltid undersøker disse tilfellene straks.

Lovkravet er ikke oppfylt

Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak

Aktivitetsplikten står i opplæringsloven § 9 A-4.

Rektor har ansvar for at skolen jobber kontinuerlig og systematisk for å fremme helsen, miljøet og tryggheten til elevene, slik at plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak blir oppfylt, jf. opplæringsloven § 9 A-3.

Rettslig krav 8

Plikten til å utarbeide en skriftlig plan (RefLex 3.2 – 3.3)

Dere skal lage en skriftlig plan som skal angi hvilken elev planen gjelder, hvilket problem tiltakene skal løse, hvilke tiltak dere har planlagt, når dere skal gjennomføre tiltakene, hvem som er ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene, og når dere skal evaluere tiltakene.

Eleven og foreldrene til eleven som saken gjelder, har rett til å få de delene av planen som omhandler eleven. Hvis eleven er over 18 år, har ikke foreldrene rett til å få planen.

Statsforvalterens undersøkelser

Lager skolen en skriftlig aktivitetsplan som oppfylder minstekravene i loven?

Rektor og de fleste ansatte svarer ja i RefLex på at skolen lager en skriftlig aktivitetsplan som oppfylder lovens minstekrav når det skal settes inn tiltak i en sak. De peker på at det er en felles mal for aktivitetsplan i kommunen.

I *Elevenes skolemiljø, §9a – rutiner og prosedyrer*, står det under punkt 3. *Delplikten – å sette inn tiltak* at skolen setter inn tiltak for alle elever som opplever å ikke ha et godt skolemiljø og at skolen følger mal for aktivitetsplan for Fredrikstad kommune.

Statsforvalteren har mottatt kommunens mal for aktivitetsplan, som Gudeberg skole bruker. Malen inneholder punkter for utfylling av problembeskrivelse, tiltak som skal gjennomføres, tidspunkt for gjennomføring av tiltakene, hvem som er ansvarlig for gjennomføring av tiltakene og tidspunkt for evaluering. Tiltak er formulert for individnivå, gruppenivå og på skolenivå.

Statsforvalteren har mottatt dokumentasjon knyttet til et utvalg saker der skolen har hatt bekymring rundt en elev fra de to foregående skoleårene. Det er opprettet aktivitetsplan i 6 av disse sakene, hvor kommunens mal for aktivitetsplan er brukt.

I de utfylte aktivitetsplanene Statsforvalteren har mottatt, er det fylt ut opplysninger i feltet for problembeskrivelse. I flere av aktivitetsplanene er problembeskrivelsen beskrevet som en situasjonsbeskrivelse av foranledningen til henvendelsen som skolemiljø.

Alle de innsendte elevsakene kjennetegnes med at elevene har utfordringer i sin skolehverdag enten det er faglig relatert eller skolemiljø. Det fremkommer ikke noe i dokumentasjonen som gir noe nærmere forklaring for hvorfor det er opprettet aktivitetsplaner i noen av sakene, og ikke i de andre. Statsforvalteren antar at skolen har vurdert de andre sakene til ikke å omhandle elevens skolemiljø.

Det fremgår ikke av dokumentasjonen lastet opp i RefLex, eller gjennom aktivitetsplaner, at skolen har dokumentert en vurdering de har gjort av barnets beste ved utforming av tiltak.

Får eleven og foreldrene som saken gjelder, aktivitetsplanen fra skolen hvis de ber om det?

Rektor og de ansatte svarer ja på spørsmål i RefLex om elev og foreldrene som saken gjelder, får aktivitetsplanen fra skolen hvis de ber om det. Rektor skriver i RefLex at skolen alltid sender aktivitetsplanen automatisk, også uten at foresatte ber om det. Dersom skolen har utarbeidet forslag til aktivitetsplan, så kan foresatte få den etter avtale til gjennomlesing før møtet. Skolen

opplever da at foresatte og elev er forberedt til møtet og har gjort seg noen tanker om hvilke tiltak som kan fungere, ikke fungere, og evt. andre tiltak.

Det fremgår av innsendt elevdokumentasjon at skolen gjennomgår aktivitetsplanen i samarbeidsmøter med elev og foresatte.

Statsforvalterens vurderinger

Skolen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak, jf. § 9A-4 sjette ledd. Med utgangspunkt i tilsendt dokumentasjon, er det vanskelig for Statsforvalteren å oppfatte hvilke vurderinger skolen har gjort med tanke på hvilke elevsaker det bør lages en aktivitetsplan i. I saker som tilsynelatende er sammensatte og blant annet omhandler elever med diagnoser, er det viktig å se også disse elevene gjennom et «9 A perspektiv». Andre elever med åpenbar risiko for sårbarhet knyttet til skolemiljø, kan være elever med høyt fravær, eller elever som har byttet skole på grunn av forhold ved tidligere skole.

Med forbehold om at vi bare har sett et utvalg av elevsaker, kan det for Statsforvalteren synes som at flere av elevsakene burde vært sett i lys av retten til et trygt og godt skolemiljø, og at terskelen for å opprette aktivitetsplan etter oppl. § 9A-4 av den grunn er for høy på Gudeberg skole.

Statsforvalteren vurderer at kommunens mal for aktivitetsplan, som benyttes av Gudeberg skole i saker om elevenes skolemiljø, oppfyller lovens minstekrav ved at den inneholder punkter for problembeskrivelse, tiltak, tidspunkt for gjennomføring av tiltak, hvem som er ansvarlig for å gjennomføre tiltakene og tidspunkt for evaluering. Statsforvalteren vil likevel bemerke at problembeskrivelsen i flere av de utfylte aktivitetsplanene skolen har oversendt, ikke er dekkende nok for elevens opplevde problem. For generelle beskrivelser av elevens problem, eller beskrivelser av saken som ikke fremhever og viser tydelig hvilke problem som skal løses, øker risikoen for at tiltak ikke er egnet til å løse problemet. En aktivitetsplan er ment å være et sentralt redskap for at elever skal oppnå å ha det trygt og godt på skolen. Når skolen, enten selv oppdager, eller får melding om at en elev ikke har det bra på skolen, vil beskrivelsen av hvilket problem tiltakene skal løse, være viktig for det videre arbeidet med å gi eleven et trygt og godt skolemiljø.

Foreldrenes rett til å se aktivitetsplanen oppfylles av skolen. Statsforvalteren vurderer at det er en innarbeidet praksis at skolen tar kontakt med foreldrene for å informere om innholdet i aktivitetsplanen. Dette underbygges både gjennom svar i RefLex og innsendt dokumentasjon.

Kommunens tilbakemelding på foreløpig rapport – Statsforvalterens funn og vurderinger

I sin tilbakemelding til foreløpig rapport svarer kommunen at skolen nå har langt flere aktivitetsplaner etter 9 A-4 enn tidligere, og at det på den måten har vært en positiv utvikling i løpet av de siste årene. Skolen opplever selv at de har en lav terskel for å opprette aktivitetsplaner.

Statsforvalteren vurderte på bakgrunn av innsendte elevsaker til foreløpig rapport, at det var elever med utfordringer på skolen hvor det burde vært opprettet aktivitetsplan knyttet til

skolemiljøet. Dette kan gjelde elever med diagnoser og egen problematikk, som i likhet med alle andre elever har rett på et trygt og godt skolemiljø.

Statsforvalteren opprettholder sin vurdering og konklusjon i foreløpig rapport knyttet til kravet om det alltid å skal lages en skriftlig plan når det settes inn tiltak i saker.

Statsforvalterens konklusjon

Skolen lager ikke alltid en skriftlig plan i tråd med kravene i § 9 A-4 sjette ledd, når den setter inn tiltak i saker

- Skolen har en for høy terskel for oppretting av aktivitetsplan

Eleven og foreldrene som saken gjelder, får aktivitetsplanen fra skolen hvis de ber om det

Lovkravet er ikke oppfylt.

Rettslig krav 9

Plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltakene (RefLex 3.4 – 3.9)

Dere må gjennomføre alle tiltakene som følger av planen. Videre må dere dokumentere at dere gjennomfører tiltak i tråd med planen.

For å kunne evaluere tiltakene, må dere skaffe dere tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket. Eleven som tiltakene gjelder, har rett til å uttale seg. Dere skal tilrettelegge og ufarliggjøre samtalen. Eleven kan ha med seg foreldrene eller andre som støtte, eller få dem til å uttale seg på sine vegne.

Dere må vurdere hvordan tiltakene har virket. Dere må endre tiltakene eller sette inn nye tiltak, dersom eleven fortsatt opplever å ikke ha et trygt og godt skolemiljø. Evalueringen kan også føre til at dere forlenger tiltak som virker. Dere skal fortsette med å sette inn tiltak, så lenge eleven ikke opplever at skolemiljøet er trygt og godt, og det finnes egnede tiltak som skolen kan sette inn.

Dere skal informere elever og foreldre om at de kan melde saken sin til Statsforvalteren dersom de mener at skolen ikke oppfylder aktivitetsplikten, jf. forvaltningsloven § 11 og opplæringsloven § 9 A-9 første ledd.

Statsforvalterens undersøkelser

Følger rektor opp at skolen gjennomfører tiltakene?

Rektor svarer både ja og nei i RefLex på om tiltak blir gjennomført slik de er beskrevet i aktivitetsplanen. Det blir fremhevet at fordi en situasjon aldri er statisk, må en aktivitetsplan være dynamisk. Tiltak kan derfor endres underveis for å gjøre tilpasninger. Ansatte svarer ja på spørsmålet om tiltak blir gjennomført etter planen, forutsatt at situasjonen ikke endrer seg underveis.

Både rektor og ansatte svarer i RefLex at gjennomføring av tiltak blir dokumentert i aktivitetsplanen. Malen til kommunens aktivitetsplan er slik at det ligger til rette for å dokumentere underveis.

I aktivitetsplanene er det tydeliggjort hvem som har ansvaret for å gjennomføre tiltakene og til hvilket tidspunkt. Det fremkommer også når tiltakene skal evalueres.

I de fleste av de tilsendte aktivitetsplanene er det ført referat eller laget et notat som viser at tiltakene er gjennomført og at saken er avsluttet.

Innhenter skolen tilstrekkelig informasjon for å kunne evaluere om tiltakene virker?

I RefLex svarer både rektor og ansatte at eleven involveres underveis i prosessen og evaluerer tiltakene og eventuelle behov for endringer. Det blir også svart at eleven får uttale seg om egen situasjon gjennom oppfølgingssamtaler, og også gjennom uformelle samtaler der eleven for eksempel blir spurt om hvordan det har gått siden sist. De uformelle samtalene blir ikke alltid dokumentert.

På spørsmål i RefLex om skolen alltid innhenter nødvendig informasjon om hvordan tiltakene har virket, svarer både rektor og lærerne ja. Rektor skriver at dette gjøres i samråd med foresatte, elev, pedagogiske medarbeidere og lærere. De ansatte svarer også at dette kan gjøres gjennom observasjon, og flere peker på at skolen må innhente informasjon for å sikre at ingen aktivitetsplaner avsluttes før tiltakene oppleves å ha forbedret elevens skolehverdag.

I elevdokumentasjonen Statsforvalteren har mottatt, fremgår det at aktivitetsplanene inneholder tidspunkt for evaluering. I flere av sakene er det gjennomført møter med foresatte, og i noen av sakene dokumentert at foresatte er spurt eller informert om at saken avsluttes. Det foreligger ikke opplysninger eller dokumentasjon på at skolen har holdt egne samtaler med elevene om hvordan de opplever at tiltakene har virket eller om elevene har ønsket endringer i tiltakene.

Tilpasser skolen alltid tiltakene basert på informasjon om hvordan tiltakene har virket og elevens syn?

På spørsmål i RefLex om skolen alltid tilpasser tiltakene, svarer rektor og de ansatte ja. I et tidligere spørsmål i RefLex, viser rektor til at en aktivitetsplan må være dynamisk og endres underveis. Noen ansatte viser til at tiltakene må evalueres underveis og justeres dersom det er behov for det.

Det fremgår av skolens prosedyredokument *Elevenes skolemiljø, §9a – rutiner og prosedyrer*, at tiltakene skal endres ved behov og avsluttes når eleven opplever å ha et godt skolemiljø. Det står videre at skolens ledelse informeres om endring av tiltak.

Felles for aktivitetsplanene Statsforvalteren har mottatt i elevsakene, er at de er relativt kortvarige. Det fremgår ikke i alle sakene om det er eleven, foresatte eller skolen som foreslår at aktivitetsplanen avsluttes. I noen av elevsakene Statsforvalteren har mottatt, konkluderes det med at aktivitetsplanen avsluttes, uten at det fremgår om tiltakene har virket, eller om eleven har fått det trygt og godt på skolen. I enkelte saker fremgår det ikke at aktivitetsplanen har vært evaluert.

Informerer skolen elever og foreldre om at de kan melde saken sin til Statsforvalteren dersom de mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten?

Rektor og de fleste ansatte svarer ja i RefLex på spørsmål om alle elever og foresatte på skolen blir informert om at de kan melde til Statsforvalteren dersom de mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten. Rektor skriver at det gjøres i starten av skoleåret og at de sender hjem informasjon skriftlig. Dette går også frem av *Elevenes skolemiljø, §9a – rutiner og prosedyrer*.

Flere av de ansatte skriver at foreldrene blir informert om dette på foreldremøter. Noen skriver at også elever blir informert om det.

Statsforvalteren har fått tilsendt presentasjonen som gjennomgås på foreldremøter. Elevenes skolemiljø og aktivitetsplikten er hovedtema i presentasjonen, men den inneholder ikke eksplisitt informasjon om retten elev og foreldre har til å melde sak til Statsforvalteren.

Statsforvalteren har også mottatt skrivet som skoleledelsen skal sende hjem til foreldrene og som kontaktlærerne skal gjennomgå med elevene hver høst. Skrivet, som er laget av Utdanningsdirektoratet og heter «Nytt regelverk – nulltoleranse mot mobbing», inneholder informasjon om når og hvordan saker kan meldes til Statsforvalteren. Informasjonsskrivet ligger også ute på skolens hjemmeside under fanen «planer og dokumenter» og dokumentet «skolemiljø – foreldreskriv».

I malen for aktivitetsplan står det at elever eller foreldre kan melde sak til Statsforvalteren hvis de mener at skolen ikke har gjort nok for å stoppe krenkelser. Det står også en forklaring om når saker kan meldes.

Statsforvalterens vurderinger

Statsforvalteren vurderer at det ikke alltid er dokumentert at skolen gjennomfører tiltakene i tråd med aktivitetsplanen. På bakgrunn av svarene i RefLex og dokumentasjonen tilsynet bygger på, kan heller ikke Statsforvalteren se at skolen *ikke* gjennomfører tiltakene slik de er planlagt. Statsforvalteren vurderer det derfor som sannsynliggjort at rektor følger opp at skolen gjennomfører tiltak i tråd med aktivitetsplanen.

Svarene i RefLex viser at ledelsen og de ansatte har kunnskap om at elevens situasjon kan endres etter en aktivitetsplan er laget, og at tiltak derfor også må endres og tilpasses situasjonen og elevens behov. Skolen har derimot ikke dokumentert at tiltak har blitt endret i sakene som er sendt inn.

Av svarene i RefLex ser vi også at skolen har kunnskap om at elevens stemme om hvordan tiltak har virket, er avgjørende for å kunne tilpasse tiltakene etter behov. Det beskrives at elevens stemme kommer fram gjennom uformelle samtaler i tillegg til oppfølgingssamtaler. Det foreligger ingen dokumentasjon på disse samtalene.

Det har vært avholdt evalueringsmøter knyttet til elever med aktivitetsplaner. Referatene indikerer at elevens situasjon har blitt evaluert, og i stort sett alle tilfeller har man valgt å avslutte aktivitetsplanen etter relativt kort tid. Det fremgår ikke i noen av referatene at evalueringen har ført til endring av tiltak.

Det er krevende å gjøre gode nok kartlegginger av skolemiljøet til elever som ikke opplever å ha det trygt og godt på skolen. I mange tilfeller vil det være behov for å justere og endre på tiltakene som først ble iverksatt gjennom aktivitetsplanen. Når det i svært liten grad ser ut til å være gjort på Gudeberg, så vurderer Statsforvalteren at skolen i sine skolemiljø saker i større grad må synliggjøre at det har gjort tilstrekkelige vurderinger av tiltakenes egnethet.

Det er heller ikke noe spor av hva eleven selv mener om tiltakene underveis og effekten av disse. Både rektor og ansatte poengterer i RefLex viktigheten av elevens medvirkning knyttet til tiltakene. Statsforvalteren vurderer at skolen i større grad må synliggjøre elevens stemme i sin egen skolemiljø sak. Det omhandler alt fra problembeskrivelsen, til valg av tiltak, evaluering og endring av tiltak, og til slutt en vurdering av eleven selv om det oppleves trygt å avslutte aktivitetsplanen.

Statsforvalteren bemerker også at skolen, i noen av sakene, avslutter aktivitetsplanen der det ikke fremgår at eleven nå opplever å ha et trygt og godt skolemiljø. På denne bakgrunn vurderer Statsforvalteren at skolen ikke alltid tilpasser tiltakene i aktivitetsplanen.

Statsforvalteren vurderer at skolen har tilstrekkelige rutiner for å informere foreldre og elever om retten til å melde sak til Statsforvalteren. Vi viser til at skolen sikrer at informasjonen både gis generelt hver høst, og spesielt til dem som har en aktivitetsplan ved at informasjonen er tatt inn i malen. Informasjon om retten til å melde sak til Statsforvalteren er også tilgjengelig på skolens nettsider. Dette sikrer at elever og foreldre som av ulike årsaker ikke får med seg informasjonen som blir gitt hver høst, også kan gjøre seg kjent med informasjonen. Statsforvalteren anbefaler likevel at skolen gjør informasjonen på hjemmesiden mer synlig, også for elever.

Statsforvalteren vil også bemerke at det står i malen for aktivitetsplan at saken kan meldes til Statsforvalteren dersom elev eller foreldre mener at skolen ikke har gjort nok for å stoppe krenkelser. Statsforvalteren vil understreke at det er elevens opplevelse av å ikke ha et trygt og godt skolemiljø som er et av vilkårene for å melde sak til Statsforvalteren, jf. oppl. § 9 A-6, og ikke hva skolen har gjort for å stoppe krenkelser. For ordens skyld tipser Statsforvalteren om at det ligger en oppdatert versjon av informasjonsskrivet på Utdanningsdirektoratets hjemmeside, med tittelen «Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø».

Kommunens tilbakemelding på foreløpig rapport – Statsforvalterens funn og vurderinger

Når det gjelder hvordan rektor sikrer at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, skriver kommunen at ansatte ved skolen har blitt gjort oppmerksom på at fra inneværende skoleår skal notater/referat fra samtaler legges ved aktivitetsplanen. Skolen har også lagt ved eksempler på slik dokumentasjon. Statsforvalteren mener det er positivt at skolen har gjort endringer i sin praksis, og at notater og referat fra møter knyttet opp mot aktivitetsplanen i større grad vil kunne synliggjøre skolens arbeid og vurderinger rundt elevens skolemiljø. Allikevel vurderer vi at de vedlagte eksemplene ikke gir oss grunnlag for å endre vår vurdering på dette punktet, fordi eksemplene knytter seg til andre saker enn det utvalget vi ba om som en del av tilsynet. I de sakene vi vurderte som en del av tilsynet, kan vi etter kommunens tilbakemelding fortsatt ikke se hvordan skolen har innhentet tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket.

På denne bakgrunn opprettholder Statsforvalteren sin vurdering og konklusjon fra foreløpig rapport.

Statsforvalterens konklusjon

Rektor følger opp at skolen gjennomfører tiltak i tråd med aktivitetsplanen.

Rektor sikrer ikke at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, inkludert elevens syn på hvordan tiltakene har virket, og hvilke endringer eleven ønsker.

Rektor sørger ikke for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen om hvordan tiltakene har virket og elevens syn.

Skolen informerer elever og foreldre om at de kan melde saken sin til Statsforvalteren dersom de mener at skolen ikke oppfyller aktivitetsplikten.

Lovkravet er ikke oppfylt.

Statsforvalterens reaksjoner

Pålegg om retting

I kapitlene ovenfor har vi konstatert at kommunen ikke oppfyller regelverket på alle områder. Vi pålegger kommunen å rette opp følgende, jf. kommuneloven § 30-4:

Kommunen må sørge for at skolen oppfyller plikten til å følge med og gripe inn, og sette inn tiltak for å sikre at elever har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven §§ 9 A-2, 9 A-3 og 9 A-4. Fredrikstad kommune må i den forbindelse se til at:

- Skolen følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og at de følger spesielt godt med på elever med særskilt sårbarhet
- Rektor sørger for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelser dersom det er mulig
- Rektor sikrer at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø
- Rektor sikrer at skolen undersøker saken når skolen har mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø
- Rektor sikrer at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt.

Kommunen må sørge for at skolen oppfyller plikten til å straks varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere

elever, jf. opplæringsloven §§ 9 A-3, 9 A-4 og 9 A-5. Fredrikstad kommune må i den forbindelse se til at:

- Rektor må sikre at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever, og at de varsler direkte til skoleeieren dersom mistanken gjelder en i skoleledelsen.
- Rektor sikrer at alle som jobber på skolen varsler rektor eller skoleeier straks
- Rektor alltid varsler skoleeieren straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en som jobber på skolen, har krenket en eller flere elever

Kommunen må sørge for at skolen oppfyller plikten til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak for å sikre at elever har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven §§ 9 A-3, 9 A-4 og 9 A-9. Fredrikstad kommune må i den forbindelse se til at:

- Skolen alltid lager en skriftlig plan i tråd med kravene i § 9 A-4 sjette ledd, når den setter inn tiltak i saker
- Rektor sikrer at skolen innhenter tilstrekkelig informasjon om hvordan tiltakene har virket, inkludert elevens syn på hvordan tiltakene har virket, og hvilke endringer eleven ønsker
- Rektor sørger for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen om hvordan tiltakene har virket og elevens syn

Oppfølging av påleggene

Kommunen skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Når påleggene er rettet, skal kommunen erklære at retting er gjennomført og redegjøre for hvordan det har blitt rettet.

Frist for innsending er **11.06.2021**. Vi vil ikke avslutte tilsynet før kommunen, gjennom erklæringen og redegjørelsen, har vist at påleggene er rettet.

Kommunen har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Kommunen kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis kommunen klager, må det gjøres innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til kommunen, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Kommunen sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med kommunen, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

Kommunen kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 42.

Kommunen er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Oslo, 15.03.2021

Julie Clausen, tilsynsleder

Hanne Hempel, rådgiver

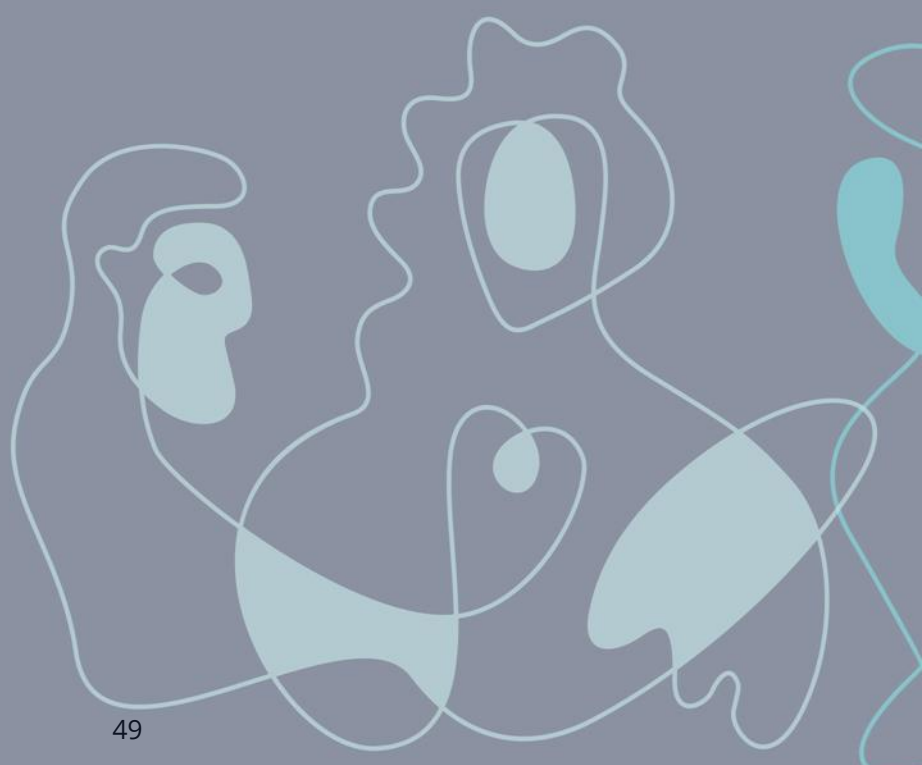
Rune Gulbrandsen, seniorrådgiver

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325, 1502 Moss | sfovpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/ov

Dokumenter

Følgende dokumenter ble benyttet under utføringen av tilsynet:

- Utfylt egenvurderingsskjema fra rektor og lærere vedrørende skolens aktivitetsplikt med følgende vedlegg:
  - Kommunale forskrifter om ordensreglement
  - Ordensreglement Gudeberg skole
  - Program planleggingsdager august 2020
  - Skriv om skolemiljø til foreldre
  - Presentasjon til skolestart 2019 om kap 9A
  - Organisering av elevråd 2020-2021
  - Elevråd – oppgaver og forventninger
  - Felles utviklingstid – inkludering og tilpasset opplæring
  - Agenda foreldremøte høst 2019
  - Klasseregler
  - Mal for aktivitetsplan Fredrikstad kommune
  - Mal for trinnmøtereferater 2020-2021
  - Mal for utviklingssamtale 1.-4. trinn
  - Mal for utviklingssamtale 5.-10. trinn
  - Plakat sosial kompetanse
  - Rutine for tilsyn og inspeksjon ved Gudeberg skole
  - Rutiner og prosedyrer ved Gudeberg skole § 9A

- Et utvalg elevsaker hvor det er meldt bekymring rundt elevens skolemiljø

- Ytterligere dokumentasjon fra Gudeberg skole:
  - Referat fra foreldremøte høst 2020
  - Presentasjon til foreldremøte
  - Eksempel på varsel til skoleeier
  - Eksempel på notat på inngripen
  - Eksempel på referat fra hendelse
  - Eksempel på referat fra møte
  - Referat fra elevrådsmøter
  - Referat fra trinnmøter
  - Elevevaluering
  - Inspeksjonsplan 2019-2020
  - Dokumentasjon/evaluering fra perioden med hjemmeskole
  - Eksempel på utviklingssamtale
  - Presentasjon om inkluderende læringsmiljø

- Svar på tillegsspørsmål fra Gudeberg skole, inkludert ytterligere dokumenter knyttet til elevsaker

- Kommunens tilbakemelding på foreløpig rapport

- Kommunens svarbrev til foreløpig rapport
- Skolens svarbrev til foreløpig rapport
- Mal for medarbeidersamtale vår 2021
- Plan for felles utviklingstid 09. og 16.02.2021
- Forarbeid utarbeidelse av rutine for tilsyn og inspeksjon
- Prosessdokument elevenes skolemiljø
- Årshjul for samarbeidsmøter med renholdspersonale
- Notat fra samarbeidsmøte med renholdspersonale
- Varslingsrutine ved Gudeberg skole
- Sakliste elevrådsmøte 04.02.21
- Eksempler på elevdokumentasjon
- Mal for aktivitetsplan